

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Anonyma.; af Anonyma [i.e.: Sille Beyer].

Tankebilleder eller kvindelige Situationer : et
Forsøg

Kjøbenhavn : Chr. Steen & Søns Forlag, 1853

80 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Tankebilleder.

af

Anonyma.

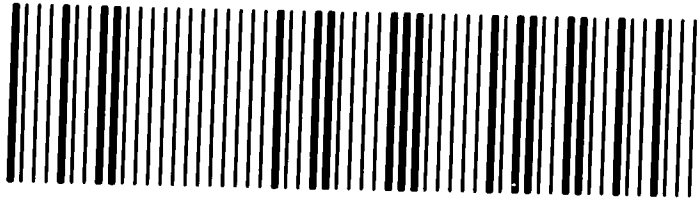
1853

~~44-444.~~

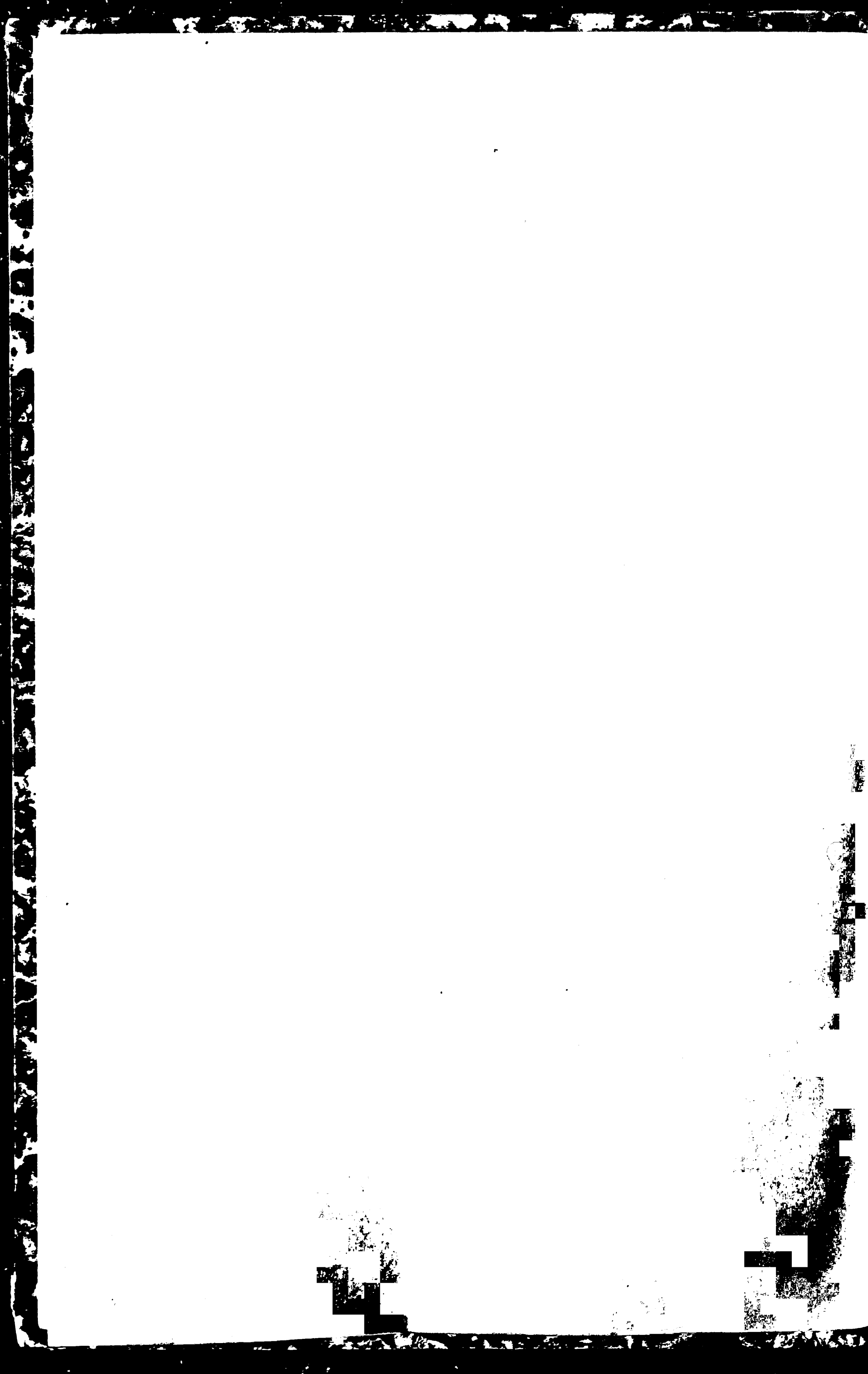
57-81. 8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130009870599

Tantebilleder

eller

kvindelige Situationer.

Et Forsøg

af

Quonyma.

Kjøbenhavn.

Chr. Steen & Sons Forlag.

Trykt hos Sally B. Salomon.

1853.

1711

1711

1711

Indhold.

	Pag.
Barnet.	
I.	1.
II.	4.
Den unge Pige.	
I.	7.
II.	9.
III.	13.
Hustruen.	
I.	17.
II.	24.
Mederen.	
I.	29.
II.	35.
Matrenen.	
I.	40.
II.	45.
Amnen.	
I.	52.
II.	56.
Den gamle Pige.	
I.	60.
II.	65.
Den emanciperede Kvinde	72.

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

Barnet.

I.

„Der var en Tid, da jeg var meget lille,
Min hele Krop var kun en Alen lang,
Sødt, naar jeg denne tænker, Taarer trille
Og derfor tænker jeg den mangen Gang.“

J. Baggesen.

an der tænkes noget Smukkere, noget mere
Harmonisk end denne barnlige Stemmes overgivne
Latter? See hvor hun tumler sig hist paa Grønsvæ-
ren! See hvor Binden spiller i de tykke guldgule
Lokker, hvor de slagre! snart ombølge de den buttede
Hals og de runde, hvide Skuldre, snart staae de langt
ud fra Baghovedet, idet de lig en Fane vaie for
Binden, snart falde de atter som et tæt Slør ned
for Ansigtet og standse saaledes for et Dieblisk hendes
liblige Bevægelser. Hvad mon der paa engang har
tildraget sig hendes Opmærksomhed? See, hvor ube-

1

vægelig hun staaer, Fingeren paa Munden, det lille Hoved fremadbøiet, o, det er sikkert Fuglen hist i Busken! Ja rigtig — nu nærmer hun sig, hvor langsom, hvor forsigtig, hun vover neppe at berøre Jorden, af Frygt for at skrække det lille bevingede Væsen, hun saa gjerne vilde betragte nærmere. Hun udstrækker den ene Fod, idet hun hæver sig paa Epidisen af den anden, for saaledes saa lydløs som mulig at nærme sig Busken — men, o vee! Fuglen hæver sig paa sin lette Binge og er alt langt borte over alle Havens Træer og Buske. Et Dieblif seer hun lidt mismodig efter den, men ogsaa kun et kort Dieblif, alt har en ny Gjenstand tildraget sig hendes Opmærksomhed. See Sommerfuglen hist i Rosenbusken! Hvor glimrende, hvor straalende, den kan dristig maale sig med Regnbuen i Farvepragt. Da hun for lidt siden med langsom Forsigtighed vilde nærme sig den smukke lille Fugl, fløi den bort inden hun naaede den; hun vil derfor denne Gang bære sig klogere ad, selv let som en Sommerfugl flyver hun hastig hen til Rosenbusken, og griber hurtig om Grenen — men, o Sorg! Sommerfuglen svinger sig op i Luften og daler først paa en fjernt staaende Nellikke, medens en fæl Rosentorn er saa grum at trænge ind i en af de

smaa Fingre. Grædende tager hun Haanden til sig og med store Taarer i de mørkeblaa Dine seer hun bedrøbet paa den saarede Finger; dog i samme Dieblif kommer Caro springende, den nydelige Caro, Perlen for alle Hunde, smykket med det mørkerøde Safians Bjeldebalsbaand er den uimodstaaelig. Denne kjære Legekammerats lystige Hop og Spring forjage strax hendes Mismod og leende begynder hun at løbe omkay med den. O! lykkelige Alder, hvor Læben smiler medens Diet endnu er bedugget af Taarer, hvor det ene Ønske afløser det andet, inden det endnu egentlig er blevet „et Ønske;“ held Den, der ønsker tusinde Ting, det er igrunden Intet at ønske. Med kort Mandedrag og blussende Kinder synker hun endelig træt om i Græsset; dog Ro og Stilhed er ikke hendes Sag, neppe har hun nogle faa Dieblikke hvillet, før hun seer tusinde yndige Blomster prange i Grensbæren, den ene deiligere end den anden og strax er al Træthed forsvunden. Knælende plukker hun Jordens yndige, dustende Døttre for at binde dem i en Krands, hvormed hun vil smykke sin kjære Legekammerat, den uforlignelige Caro.

II.

Med barnlig Andagt bad min unge Læbe,
 Den Bøn min fromme Moder lærte mig:
 O, gode Gud! o, lad mig altid stræbe,
 At vorde viis og god og ligne Dig!

J. Baggesen.

Nei, det var næsten for megen Modgang paa en Dag! Den stemme Maren Stuepige har væltet hele det smukke Duffehuus, alt det deilige Legetøi er slaaet i tusinde Stykker, ikke en eneste af de smaa Talerker eller Fade ere hele, Kopperne uden Hænke, Theepotten, Chokoladefanden, Alt sønderslaaet. Ja, selv Marie, den prægtige Duffe med det lange sorte Haar, der næsten er ligesaa stor, som det smukke Barn selv, er beskadiget, Næsen skamferet, Ansigtet skrabet, ikke Spor af fordums Skjønbed. Høit grædende staaer det ellers saa livsglade Barn ved Siden af al denne Ødelæggelse, klagende forsikkrer hun: at hun aldrig vil komme til at see mere, alt det deilige Legetøi hun har faaet af Papa og Mama og de kjære Bedsteforældre ødelagt, ja, naar endda Marie var bleven sparet, men hun er ligesaa fordærbet som alt det Øvrige, Næsen slaaet flad, det er næsten ikke mulig at opdage, at hun har en Næse. Gullende kaster den Lille sig paa Gul-

vet ved Siden af det Sodoma og Gomorra hvortil
 Stuepigens Ubehændighed har forbandlet det zürlige,
 elegante Duffebuus. Den kjærlige Fader taler op-
 muntrende Ord til sin lille Yndling, som skjuler det
 ellers saa smilende Ansigt i de smaa Hænder, medens
 en Taarestrøm baner sig Vej mellem de hvide, buttede
 Fingre. Han lover hende at erstatte Glæden, i
 Forening med Mama, at kjøbe nyt Legetøi, en ny
 Duffe. Da ringer det paa Klokken, Døren aabner
 sig og et lidet, fattigt Barn viser sig i denne; tynde
 utilstrækkelige Klæder bedække kun tildeels den lille,
 usle Skabning, Kinderne ere indfaldne, Dinene glands-
 løse, det brune Haar hænger mat ned om det blege
 Ansigt, Armod og Elendighed staae prægede i hvert
 Træk. To store Taarer trille langsom ned af Kin-
 derne og med en svag,klangløs Stemme siger Barnet
 udstrækkende den skjælvende Haand: „jeg fryser, jeg er
 sulten.“ Det paa Gulvet siddende, grædende Barn
 tog pludselig Hænderne fra Ansigtet, saa op og en
 Anelse om, at der gives tungere Taarer end dem, der
 flyde for sønderslaaet Legetøi, gjennemfløi den Lilles
 nys saa utrøstelige Sind. Hurtig springer hun op og
 idet hun med sine smaa, varme Hænder griber det
 fattige Barns udstrakte, kolde Haand udraaber hun:

„Fader! Moder! jeg vil intet nyt Legetøj have, Marie kan blive meget pæn, uagtet hun ingen Næse har, giv, o jeg beder! giv dette fattige Barn de Penge, for hvilke der skulle kjøbes Legetøj til mig; hun fryser! hun er sulten!“

Den unge Pige.

I.

Siig, mindes Du, vi gik engang
 En Aftenstund ved Søens Bove?
 Et Barn endnu, Du lo, Du sang.
 Og Echo gav de tatte Skove;
 Du sprang saa let som Hinden springer
 Ved Bøssens Knald, Dit Sommerschaaf
 For Binden fløi — en Alf med Binger
 Du syntes mig i Aften sval!

H. P. Holst.

 Hvor hun er fortryllende! hvor hendes smukke
 Dine straaale af Munterhed og Glæde! hendes barnlig-
 rene Blik siger tydeligt, at det er den muntre Dands, den
 livlige Musik, den glimrende Belysning, de mange pynkede
 Mennesker, kort selve Ballets muntre Livlighed og kun
 dette, som bringer hendes Hjerte til at banke. Intet
 hemmeligt Ønske om at være „Balddronning“ bringer

hende til at sammenligne sig selv med „Beninderne,” til at tænke paa, om hun eller de faae meest dandset, om der bliver inclineert meest for hende eller for dem. Hun hengiver sig med livlig Glæde til Dandsen for Dandsens egen Skyld, hun er glad fordi hun dandser og dandser fordi hun er glad, hun nyder denne, om man vil, ubevidste Lykke, som kun Ungdommen skjænker, men som maaskee netop paa Grund af dens Ubevidsthed er den største, den sandeste, fordi den nydes uden al Reflection, uden alle Forsøg paa at raffinere den, ved at gjøre sig den ret klar og bevidst og hvorved vistnok det Bedste af Nydelsen gaaer tabt.

Nu er Touren til hende at figurere, med hvilken Anstand, med hvilken Ynde hun svæber frem den lille Fod berører neppe Gulvet, hendes Bevægelser ere saa lette, saa ætheriske, at man troer at see en af Gratiernerne. Hvor Violkrandsen tager sig smukt ud paa det blanke, mørkebrune Haar, hvor den simple, hvide Kjole passer godt til denne smukke, unge Piges fordringsløse og netop derfor saa tiltalende Bæsen. Ansigtets fuldendte Oval, Profilens classiske Regelmæssighed, den lille Munds skjælmste Smil, men fremfor Alt det store Digs sjælfulde Blik gjør, at Alle, som see hende ubilkaarlig udbryde: hvor hun er smuk! hvor hun er elste-

lig! Dandsen er endt, see hvor besæden hun trækker sig tilbage hist i Hjørnet under den store Gandelaber, en prægtig Blomstervase, staaer ved hendes Side, fyldt med Floras yndigste Børn; dog er hun selv en yndigere Blomst end den alleryndigste; thi ved Synet af hende aner man, at hun vil opfylde de Løfter hendes elskelige Personlighed uvilkaarlig gjør; man føler at dette smukke Ydre maa indeslutte en endnu skjønnere Sjæl, at dette barnlig-kloge, sjælsfulde Die tyder paa et rigt Indre; man indseer, at hun tilfulde vil opfylde Kvindens skjøne Bestemmelse: at udbrede Glæde og Lykke i en lille Kreds, at være Familielivets gode Genius.

II.

„Ehret die Frauen!

Sie flechten und weben

Himlische Rosen in's irdisches Leben.“

J. Schiller.

Bedstefaderen var netop falden i en let Slummer, sagte fjerner hun sig fra Sengen, stille sætter hun sig til sit Haandarbejde og sver atter med anstrengt Flid. En enkelt Gang slipper hun Sytsiet,

for enten ved Gnidning eller ved at aande paa de kolde Fingre at bringe Varme og Blodcirculation tilveie, thi Hænderne ere næsten stive af Kulde, da hun har vaaget hele Natten, i et koldt Bærelse, over den syge Bedstefader. Bedstemoderen var forlængst hensøvet; Moderen havde de jordet for meer end et Aar siden; Faderen havde hun aldrig seet, han var død paa en Søreise langt fra sine Kjære, inden hun endnu var to Aar gammel. Nu var den gamle, svage Bedstefader og Datterdatteren ene tilbage og sloge sig kummerligen igjennem med forenet Flid og Sparsomhed; men nu havde Bedstefaderen været syg i tre Uger. Det han erhvervede ved Afskrivning af Acter og Moder var saaledes faldet bort; dette var et stort Tab, men et langt større var det, at den unge Pige, paa Grund af hans Sygdom, ikke saa uafbrudt kunde blive ved Sytøiet som tidligere: hvad hjalp det, at hun gik seent til No og stod op med Solen, at hun sad krumhøiet over Sytøiet og syede, og syede til de trætte Hænder sank kraftsløse ned i Skjødets, til de matte Dine uvilkaarlig lukkede sig, det vilde dog ikke forflaa; især nu, siden den slemme Sygdom. Tusinde Gange om Dagen maatte hun kaste et kjærligt Blik

til den søge Bedstefader, hundrede Gange maatte hun op og rette ved Hovedpuden, at han dog kunde have det nogenlunde taaleligt, men det sinede, det tog Tid — hvilken ubeskrivelig Lidelse er det ikke for en søm, kjærlig Sjæl „ikke at have Tid“ til at være kjærlig, at maatte sætte en Dæmning for dette rige Væld af søm, Kjærlighedsfuld Hengivenhed, ikke at turde udtale alle disse hjertelige Ord, der i rig Fylde strømme til Læberne, fordi denne kjærlige Glædsdren „tager Tid“, fordi Tiden udelukkende skal anvendes til Arbejde, til at skaffe Brødet.

Nu slumrer Bedstefaderen, nu skal der paany ret anstrenget, ret uafbrudt syes; atter sidder hun krumbøiet over Arbejdet, atter sner de udmagrede Hænder utrættelig, atter stirre de matte Dine uafbrudt paa Sytøiet. Dog lidt efter lidt var det, som om det sammensjunkne Bryst udvidede sig, Holdningen blev rankere, det matte Die livligere, en fin Rødme farvede de indfaldne Kinder, et fragt Smil svævede om de blege, men dog saa smukt formede Læber. Hvad var Grunden? Al! det var Ungdommen, hun var kun atten Aar, og Ungdommen, kan ikke aldeles fortabe sig i uafbrudt Smerte, den maa give sig tilkjende ved enkelte Lysskimit af

oplivende Blæde, hvilke lig Stjernesud gennemfare
 Sorgens Nat og i faa Dieblikke oplyse den
 dunkle Himmel. Det er kun den modnere Alder,
 der saaledes lever sig ind i Sorgen, at denne end
 ikke momentvis forlader Tanken. Lykkelige Ungdom!
 det var Haabet, de Ulykkeliges kjærlige Søster, som
 indlullede hendes Sjæl i smilende Drømme. I
 Phantasien saae hun en tarvelig Velstand udbredt
 over den kjære Bedstefader og sig selv, hun saae ham
 sidde i en blød, udstoppet Lænestol, indhyllet i en
 ny, varm Slaabrok, en Kop dæmpende Thee stod hos
 ham, ved Siden laae en nys udrøget Pibe, af hvil-
 ken han med Velbehag havde indsuget lange Drag
 af sin Yndlingstobak, han behøvede nu ikke mere at
 afskrive Noder, men læste høit for hende, af de
 hende saa kjære gamle danske Krøniker. Hun selv
 sad og syede, men ikke længer med Overanstrengelse,
 i Vinduet stode nogle blomstrende Roser og Nelliker,
 som hun nu havde Tid til at frede om; hun kunde
 nu ogsaa hver Søndag gaae i Kirke og efter Guds-
 tjenesten spadserere en lang Tour venlig fladdrende
 med den kjære Bedstefader — — da lød en tør,
 stakaandet Hoste fra Sengen, Bedstefaderen reiste sig
 halv op og sagde mat: „har Du lidt varm Drikke

til mig, mit Barn! jeg er tørstig!" En ubestribelig Smerte leirede sig paa hendes blege Ansigt, alle hendes deilige og dog saa beskedne Luftslotte styrtede øieblikkelig sammen, Bedstefaderen var lidende, Bedstefaderen vilde have varm Drikke, og — hun havde ingen varm Drikke, hun havde intet Brænde.

III.

— — Mændene kjende ikke Kjærlighed. Det er en uhyre Skuffelse, naar en Kvinde troer sig virkelig elsket — elsket for sin egen Skyld — for Eiendommeligheden i hendes evige Væsen og dets nødvendige Forhold til Gud. — Saaledes vil dog en Kvinde kunne elske; men sætter hun sit Liv og sin Salighed deri, bliver hun en Afgudsdyrkerinde — hendes Afgud var et Stenbillede, som kun hendes egen Tanke og Begeistring gav Liv — det vil blive til Sten igjen, som det var — det vil omstyrte, naar hun vaagner af sin Drøm, og sønderknuise hende i Faldet."

B. S. Ingemann.

Hun laa næsten livløs paa Leiets, liigbleg og med tæt sammenpræssede Læber, Dinene fast tillukkede, Hænderne iiskolde og saaledes havde hun alt ligget i flere Dage. De kjærlige Slægtninge stode med taare-

vædede Dine og betragtede i ængstelig Spænding den dem saa kjære Syge; ofte troede de, at hun alt var hensovet, men da steg atter et dybt, tungt Suk op fra det sig frampeagtigt hævede Bryst og de saae, at hun endnu levede. Grædende flappede Moderen hendes kolde Haand, kjærlig kysjede Faderen hendes Pande, idet han kjærtegnende lod sin Haand glide ned over hendes blege Ansigt, al denne Omhed søn-tes at opvarme hende, det var ligesom om Forældrenes Kjærlighed optøede den Iskulde, der havde stivnet hendes Lemmer, Liv og Varme vendte atter tilbage, hun aabnede halvt Dinene og forsøgte at smile; da erklærede Lægen hende for frelst, for uden Fare. Efterhaanden vendte hendes Bevidsthed om de udvortes Ting tilbage, hun saae og mærkede, hvad der foretoges med hende og hun undrede sig, hun forekom sig selv som en Saaret, der absolut skal amputeres, uagtet Skuddet har truffet Brystet; men hun taug og lod dem handle, som de vilde. Til sidst seirede hendes gode Natur, Kræfterne vendte atter tilbage, og hun bevægede sig igjen i den kjære Kreds, paany syslede hun om de dyrebare Forældre, men den glade Nynnen, den muntre Latter, som tidligere saa meget havde glædet dem, var aldeles

forstummet. Hun var kjærlig som altid, ja maaskee endnu kjærligere end før, men en ubeskrivelig Alvor var udbredt over Alt, hvad hun foretog sig, hendes Bevægelser vare langsomme, næsten livløse, Smilet beemodigt, det var, som om hun smilede gennem Taarer. „Den flemme Sygdom,“ — sagde Forældrene med en sagte Hovedrysten, „hvør den har forandret Dig, Du kjære Barn! men nu bliver Du nok snart rask igjen, nu kommer Sommeren, den milde, varme Sommer.“ „Ja, nu kommer Sommeren,“ svarede hun med et kjærligt Smil og kysjede Faderens Pande, kysjede Moderens Haand.

En Aften sad hun ene ved Lampen og læste, da stormede Broderen ind, tog hende i sine Arme og raabte: „Søster! kjære Søster! Du skal blive hævnnet! Vel har Du aldrig sagt et eneste Ord, men jeg kjender dog Din Smerte, Din Kummer. Men nu skal Du blive hævnnet. See, dette Brev sender jeg imorgen til hans Bureauchef og han er compromitteret, han vil ikke kunne blive i sin Stilling, hans Fremtid er tilintetgjort, hans Lykke dræbt, som han har været Din Lykkes Morder.“ „Jeg har Intet at hævne,“ svarede hun, og blev endnu blegere, „og,“ tilføiede hun, idet hun med et Alvorsblik saae Broderen ind i

Diet, „er min Ulykke virkelig myrdet, er det ikke ham, men mig selv, jeg maa anklage; hvorfor har jeg ikke forstaaet at bevare mit Hjerte, hvorfor har jeg ubesindig hengivet min hele Sjæl til en eneste Tanke, hvorfor kan jeg endnu bestandig ikke løsrive mig fra denne Tanke, uagtet jeg veed, at Alt er forbi. Nei, min kjære Broder! Tak for Din broderlige Kjærlighed, men hævnnes vil jeg ikke. Hvor kunde Du et Dieblif troe, at jeg vilde bringe Sorg og Ulykke over Den, der er mig kjærest paa Jorden? Nei, isandhed! kan jeg Intet bidrage til hans Glæde, bedrøve ham, vil jeg ikke.“ „Da vil paa Ære jeg,“ sagde Broderen og greb Brevet. En dyb Rødme udbredte sig hastig over hendes Pande, Hals og Barm og i en bestemt Tone sagde hun: „Du har maaskee dog Ret, det er vel Svaghed af mig, lad mig see Brevet.“ Han rakte hende det, Taa-
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

vet over Lampen, hvilket ogsaa i samme Minut blus-
sede i klare Flammer. „Søster, hvad gjør Du!“
raabte Broderen og greb om hendes Haand; men
det var forsilde, Brevet var tilintetgjort, kun Aske og
Støv faldt ned paa Bordtæppet. Med et glad
Smil svarede hun: „jeg hævner mig!“

Hustruen.

I.

— Hun kjender den Maade, paa hvilken jeg pleier at ringe, naar jeg nu indensfor kan høre en Støien og Larmen af hende og Børnene, og hun selv stiller sig i Spidsen for den lille Skare, selv saa barnlig, at hun synes at rivalisere med Børnene i at juble — da føler jeg, at jeg har et Hjem. Og naar jeg da seer alvorlig ud (Du taler saa meget om at være Menneſtekjender, hvor er dog Menneſtekjender, som en Kvinde!) hvor forandret er da ikke dette næsten overgivne Barn; hun bliver ikke fortviolet, faaer ikke ondt, men der er en Kraft i hende, der ikke er haard, men uendelig bøielig, som det Sværd, der kunde bide Stene, og dog vikles om Livet. Eller naar hun seer, at jeg nok snarere er gnaven (Herre Gud, det hænder ogsaa), hvor eftergivende kan hun da ikke være, —”

S. Kierkegaard.

vilken ubeskrivelig Lykke stod ikke præget i de fine Træk! Med et næsten saligt Smil saae hun sig om i Ægtefællens Arbeidsnærrelse, hver Bog fik et kjærligt Blik, hvert Stykke Papir blev omhyggelig

lagt paa dets Plads, ikke et Støvgran fandtes i hele Bærisset, med en ziirlig Bifte af indiske Fuglesjeder havde hun selv affløvet hvert Brev, hver Notice, hver Bog, og nu laa Alt aldeles, som den elskede Ægtefælle havde forladt det. Han saae aldrig et Støvgran paa Skrivebordet og var dog fuldt og fast overtydet om, at der aldrig blev „støvet af“ — men heller Ingen, uden Hustruen selv nærmede sig denne Helligdom, over hvilken hun havde lyst Fred; nu lod hun de smukkeste af sine blomstrende Urtepotter bringe ind og ordne i nydelige Grupper om Skrivebordet, selv lagde hun en allerkjæreste Papirmappe midt paa Bordet, som hun, i de fjorten Dage, Manden havde været bortreist, havde broderet til ham — blot han nu maatte finde den smuk! Nu slog Taffeluhret, glad talte hun Slagene, af! det var kun ti Slag — og han kom ikke før Klokken tolv. Hvorledes skulde hun faae disse to lange Timer til at gaae? Med et let Suk saae hun sig om i Stuen, nei, her var virkelig Intet mere at gjøre, her var Alt saa smukt, saa nydelig ordnet at end ikke den mindste Forandring var mulig, hun gik paany ind i Spisestuen — dog her var heller Intet at gjøre om, hun havde jo selv nys ordnet Alt paa det Omhyggeligste. Der

gives maaskee Dem, der vilde have smilet ved at see hende pryde Frokostbordet med det smukkeste Dækketøi, smykke det med duftende Blomster, kort, arrangere det „som til Selskab“, og dog var der kun to Couverts — men det vilde da kun være Dem, der ikke forstaae, hvor poetisk det daglige Liv kan være; Dem, der ikke fatte, hvor uendelig opfindsom Kjærligheden er i at berede sin Gjenstand tusinde smaa Overraskelser, i at aflure den ethvert nok saa lille Ønske. Fra Spisestuen gik hun paany ud i Kjøkkenet, hvor hun atter paalaa Pigerne at være ret omhyggelige, at endelig Intet skulde mislykkes. Hun gik igjen tilbage til Studerbærelset; ah! hvad var det, som Luftstrømningen fra det aabne Vindue førte henimod hende? Et lille Stykke Papir! Hurtig tog hun det op, der var kun skrevet tre Ord derpaa, men det var Ægtefællens Haandskrift, det var Latin, saa hun forstod det ikke, men da han havde skrevet det, maatte det naturligviis være herligt, guddommeligt; forsigtigt lagde hun det paa Bordet og saae sig med speidende Blikke om i Stuen, for at see, om ikke Vinden havde spillet hende flere Puds og bortført flere „guddommelige Tanker,“ thi Alt, hvad han skrev, hvad han sagde, hvad han gjorde, fandt hun ganske

mageløst, mesterligt, efter hendes Mening kunde Ingen, i fjerneste Maade sammenlignes i Aand, Būd og Kløgt med ham.

Hun kastede paany et Blik paa Uhret, at! den viste endnu ikke paa halv elleve. Med et lille Suf satte hun sig i Lænestolen, og gjennemlæste atter de Breve, hun havde modtaget fra Ægtefællen i hans Fraværelse; egentlig var det overflødigt, thi hvert Ord stod med uudslettelige Træk indpræget i hendes Sjæl, hun havde hver Morgen gjennemlæst dem alle, fra det første til det sidste, og hver Dag havde han skrevet, hver Dag havde han tilsendt hende kjærlige, hjertelige Ord, der sagde hende, at hun mindedes med samme ømme Hengivenhed, som den, med hvilken hun selv bevarede ham i Hjerte, Sind og Tanke. Da hun nu igjen havde gjennemlæst Brevene, lod hun Haanden med det sidste synke ned i Skjødets, lukkede Dinene for end tydeligere at lade Ægtefællens elskede Personlighed træde frem for det indre Blik og gennemgik i Tankerne hele deres lykkelige Samliv. Hun mindedes med Genrykkelse, hvor ofte han i de lange Vinteraftner havde forelæst hende sine nyeste Arbejder, hvorledes han da spørgende bekvoldte hende for at være altfor entusiastisk, altfor begejstret, hun min-

dedes med inderlig Glæde, hvor ofte han havde raad-
 ført sig med hende i alvorlige Livsforhold, hvor me-
 gen Bægt han laa paa hendes Mening, hvor megen
 Priis han satte paa hende. Hun tænkte tilbage paa
 den Tid, da han havde været saa overmaade syg, at
 hun havde frygtet for hans Liv, paa de dødelige
 Angstelser, de gruelige Sjælslidelser hun da havde
 gennemgaaet, og nu forekom det hende dog, som om
 selv denne Tid havde haft sin Lykke, som om hun
 uden denne Sygdom ikke vilde have kunnet vise ham hele
 sin ubeskrivelige Kjærlighed, hele sin grændseløse Hen-
 givenhed; hverken Dag eller Nat var hun vejet fra
 hans Leie, og da han begyndte at komme sig, med
 hvilken utrættelig Omhed omgav hun ham da ikke og
 hvor glædede hun sig ved hvert Spor af tilbage-
 vendende Sundhed og Kraft. Hun takkede Himlen
 med erkjendtlige Glædestaarer, fordi hun isandhed var
 hans Sjæls Fortrolige, fordi hun besad Hustruens
 høieste Lykke: at være Ægtefællens aandige Veninde,
 at dele hans aandige og sjælelige Liv. Hun mindedes
 med den dybeste, den inderligste Glæde, hvorledes det
 altid lykkedes hende at forjage den Mismod og Sorg
 fra hans Pande, hvormed Livets Alvor og Modgang
 ofte beskyggede den, snart ved med den fjærligste, den

blideste Indgaaen i hans Stemning at mildne denne og saaledes lidt efter lidt lede den i en lysere, en mere oplivende Retning; snart ved med overgivent Skjælmeri ligesom at bortblæse ethvert Mismod, at bortspøge enhver Ubehagelighed; snart ved, ligesom aldeles tilfældig, at bringe ham tidligere, lykkelige Begivenheder i Erindring og da lade dem og deres heldige Realisation ligesom være et Varsel om, at det der nu foruroligede ham, ængstede ham, sikkerlig vilde ende ligesaa tilfredsstillende for ham, som det tidligere havde været Tilfældet. Hun tænkte med Glæde paa, at han, paa Grund af Kjærlighedens Almagt, altid naar han nærmede sig til hende, fandt det Udtryk i hendes Ansigt, det Ord paa hendes Læbe, som netop harmonerede med hans øieblikkelige Sindsstemning. Hun tænkte paa, at denne ubeskrivelige Sympathi undertiden næsten forundrede ham; men hende undrede den aldrig, hun følte, at det netop maatte være saaledes, at det umuligt kunde være anderledes. Det syntes hende ufatteligt, at hun kunde have en Tanke, som han ikke havde tænkt først, hun meente, at hun var Intet ved sig selv, men Alt ved ham. Hver Tanke, hver Følelse han gav Rum i sin Sjæl, gav Gjenslyd i hendes. Var han forstemt, bedrøvet, mis-

modig, følte hun sig uvilkaarlig ligedan stemt; var han rolig, tilfreds og glad, var det ligeledes Tilfældet med hende; inden han med et Ord havde udtalt, hvad der bevægede hans Sind, inden hun havde seet Udtrykket i hans Ansigt kjendte hun hans Sindsstemning, i Kraft af Kjærligheden kjendte hun den, og hun tog aldrig fejl. Hun fortabte sig ganske i disse livsalige Drømmerier, i hvilke hendes lykkelige Fortid i Tanken formælede sig med en ligesaa lykkelig Fremtid — — da lød et Posthorn, en hastig rullende Bogn standsede udenfor, og Nutiden, den lykkelige Nutid, stod for hende i den dyrebare Egtefælles Skikkelse. Med smilende Læber, med glædetindrende Dine ilede hun imod ham.

II.

Es ist eine alte Geschichte,
Doch bleibt sie immer neu;
Und wem sie just passiret,
Dem bricht das Herz enzwei.

H. Heine.

Længe havde hun siddet med Hovedet støttet i Haanden og tunge Suf stege fra det beflemte Bryst,

men pludselig sprang hun op og udraabte, idet hun af-tørrede en Taare: „Barnestreger! Taabeligheder! er det noget at græde over; veed jeg ikke, at han dog alligevel kun elsker mig, at jeg egentlig er Sjælen i al hans Tænken, at han offerer mig sit aandige, sit sjælelige Liv, og kan det Øvrige saa ikke være ligegyldigt? Desuden naar jeg rolig betænker den Sag, er der jo ikke større Grund til Klage idag end tidligere — og tidligere har jeg jo fundet mig saa godt deri; har det end, især i Førstningen, aflokket mig mangt et Suk, har det dog egentlig aldrig forstyrret min Tilfredshed — hvorfor saa idag?“ Hun lod atter Hovedet synke ned i Haanden og sagde med sagte Stemme: „er dette maaskee Draaben, som bringer det fulde Kar til at flyde over?“ Efter en Pause vedblev hun, „vær rolig Hjerte, bank ikke saaledes, som om Du skulde sprænge Brystet, lad Fornuften, den kolde Fornuft være Dommer, og den vil sige Dig: at det er Get og det Samme om en Ting passerer tre Værelser, tre Huse eller tre Gader fra Dig; at det er ligegyldigt, naar Din Mand dog vil courtisere en smuk Pige, om det er Din egen Kammerpige, eller om hun „syer Pønt“, om hun hedder Annette, eller Karen, Maren og Mette. „Annette! Mette!“ tilføiede hun lidt bitter „jeg troer,

jeg ubevidst rimer." Efter en Pause vedblev hun : „nu troer jeg det er overbundet, det vilde dog ogsaa næsten være for beskedent at see en Medbeilerinde i en „Annette“, nei, dersom det var den glimrende, aandrige Baronesse Jutta — ah! da var der Grund til Uro, til Sorg og Smerte, men uu, nu er det latterligt." Hun reiste sig, glattede Haaret og ordnede den elegante Neglige, som ved Sindsbevægelsen var kommen lidt i Uorden, og sagde med mild, sagte Stemme: „paa denne Tid pleier min dyrebare Anton at være i sit Studerbærelse, jeg vil gaa over til ham, jeg vil glæde mig ved at see hans fløge, aandfulde Ansigt, ved at høre hans kjærlige Stemme, maaſkee han har noget Nyt at meddele mig om sine Planer, sine Studeringer, jeg føler mig saa ubeskrivelig lykkelig, naar han taler med mig om sine Interesser, sine Forhaabninger og Ønſter." Hun kastede endnu et Blik i Speilet for at overtøde sig om, at ethvert Spor af Sindsbevægelse var forsvundet, thi ikke for Alt i Verden vilde hun, at Gytemanden maatte ane, at hun ikke var fuldkommen uvidende om det Garçonliv han førte. Med lette, svævende Fjed ilede hun gjennem et Par Bærelser og nærmede sig Studerkammerets halvaabne Dør. Hun hørte Manden tale

derinde og vilde bortfjerne sig ligesaa ubemærket som hun var kommen, for ikke at forstyrre; ved at vende sig, kom hun til at kaste Blik i et Speil, som hang lige-
 for den halvaabne Dør og saa — Baronesse Tutta;
 forfærdet blev hun staaende og stirrede i Speilet, da
 hørte hun Baronessen sige i en dæmpet, men lidenskabelig
 Tone: „veed De nu, hvorfor jeg forhindrede Deres
 Ansættelse som Gesandt, veed De nu, at jeg ikke kunde
 see Dem afreise? og nu, De har lovet mig, tilsvoret
 mig, aldrig at have en skjult Tanke for mig, altid at
 meddele mig ethvert Haab, enhver Skuffelse, Livet
 vil bringe Dem, nu jeg skal dele Deres Sjæls
 hemmeligste Tanker, ah! nu“ — ligesaa lydløs, som
 Hustruen var kommen, fjernede hun sig atter, kun me-
 get langsommere; da hun havde naaet sit eget Værelse,
 aflaaede hun hastig Døren og hengav sig til den
 grueligste Smerte, overgav sig til en saa vild Fortviv-
 lelse, at den næsten grændsede til Vanvid. Efter-
 haanden blev hun dog noget roligere, Smerten opløste
 sig i Taarer og hun blev atter saa temmelig Herre
 over sine Tanker. Men den Sjæleval, den Sinds-
 lidelse, den Kamp hun gennemgik, var saa ubeskrivelig
 stor, at det næsten var vidunderligt, at hun ikke buk-
 kede under i Kampen — og gjorde hun det da ikke?

Jo isandhed, hun gif tilgrunde, hun tilbragte fra samme Etund alle eensomme Timer i Taarer, al Glæde og Lykke var for bestandig vejet fra hende, hendes Indre bevægedes af uophørlig verlende Stemninger, lig det stormende Hav's talløse Bølgeslag; hendes No var kun en tilsyneladende, en udvortes No; men al sand Smerte, enhver virkelig, dyb, inderlig Kummer giver sig ikke tilkjende; tværtimod, den skjuler sig ængstelig for Mængdens Blikke og viser altid Verden et smilende Ansigt.

Den næste Dag var hun mild og venlig som sædvanlig, men kun meget bleg, dog vare hendes Dine stærkt glindsende og om hendes Læber krusede sig et smukt Smil. Disse glindsende Dine, dette smukke Smil beholdt hun bestandig; kun en meget skarp Jagtager vilde maaskee finde Smilet lidt paataget, lidt studert; kun en meget skarp Jagtager vilde maaskee finde, at Dinenes stærke Glands skyldtes tilbageholdte Taarer; men Gemalen bemærkede det ikke, han gjorde hende endog en Compliment for hendes „blanke, glindsende Dine,“ for hvilken hun smilende takkede ham.

Moderen.

I.

Oh l'amour maternel!

Table toujours servie au paternel foyer,

Chacun en a sa part et tous l'ont tout entier!

V. Hugo.

Thi hver en Pii, der truer kun hans Bryst,
 Afbøded' som et Skjold hans Moder stille,
 Hun læste for ham med sin søde Røst,
 Og naar han hellere saa tale vilde,
 Da sugede hans Dre Fryd og Trøst
 Af hendes Ords bestandig klare Rilde.
 Hver Dag steg meer og meer i Tankens Hjem
 Det brudte Haab i friske Spirer frem.

Fr. Valudan-Müller.

 ed glædestraalende Ansyn betragtede hun den
 fra sin første Examen hjemkomne sex Aars gamle
 Søn, som med barnlig Glæde bragte hende en Præ-

mie: H. C. Andersens smukt indbundne Børneeventyr. Hun tog Bogen og trykkede den uvilkaarlig til sine Læber; dog gjaldt Kjærtegnet ikke Bogen, men Sønnen; hun turde kun ikke lade Drengen see hele sin Glæde, af Frygt for at gjøre ham forscengelig, hun havde bestandig hans Opdragelse for Øie, hun søgte i enhver Samtale at danne ham saavel aandelig som sjælelig, og hun følte: at kun den er en god og omhyggelig Opdrager, der anvender samme utrættelige Opmærksomhed paa sig selv, som paa Barnet. Hun prisste Fliden, for dens egen Skyld, for de herlige Kundskaber, hvormed den belønner sin Dyrker, men hun holdt altid Rosen og Præmierne i Baggrunden, hun vilde ikke, at han maatte være flittig for at blive „den Første“. Der var Intet, hun var mere bange for end at udvikle den fordærvelige Stolthed, ethvert oprøft og begavet Barn saa let er udsat for at forfalde til, hun søgte derfor, idet hun gjorde Alt for at udvikle hans Aand, tillige at bevare hans barnlige Sind, at holde ham i sine egne Tanker ret ydmyg og lille, hun følte sig overtydet om, at han saaledes lettest vilde blive størst. Hvor bankede ikke Moderhertet af Glæde, af Henrykkelse, af tilgivelig Stolthed, da hun lyttede til hans barnlige Beskrivelse af

Examinen, af de Spørgsmaal han havde faaet, af hans Svar og da hun hørte, at Institutbestyreren, idet han gav ham Præmien, offenkjærlig havde fremstillet ham som et Mønster paa Flid og Ugtpaagivenhed, som Den, der, i det Aar han havde gaaet i Institutet, ikke en eneste Gang havde paadraget sig en Trettesættelse, en Paamindelse, hvor ubeskrivelig lykkelig følte hun sig da ikke. Hun drog ham tæt til sig og lod de hvide Fingre kjærtegnende glide igjennem hans mørkebrune Haar, der i tykke Lokker faldt ned om hans Ansigt, og idet en Glædestaare perlede i hendes Øie, hævede hun taknemmelig Blikket mod Himlen med en varm, inderlig Takkebøn til Ham, der saa synlig gav sin Belsignelse til hendes moderlige Bestræbelser. Drengen var utrættelig i at fortælle om „denne store Begivenhed,“ om Præsten og hvad han havde sagt, om Lærerne og om Kammeraterne; dog, da han kom til dem, blev han pludselig alvorlig og idet han med sine store, brune Øine kjærlig saa op til Moderen, sagde han: „Søde Moder! hvoraf kommer det, at Du altid har Tid til at læse med mig, om Du ogsaa skal i Selskab med Papa? Stakkels lille Halvbrøder saa meget idag, for han kunde ikke sin Lectie, men han sagde, at det var fordi hans Moder næsten

aldrig havde Tid til at læse med ham, hun var saa meget ude og han kunde ikke komme ud af det alene." Moderen slap for at besvare dette Spørgsmaal ved det, at hendes lille Datter, der kun var halv saa gammel som Sønnen, med megen Ivrighed spurgte: om hun ikke ogsaa snart maatte komme i Skole, at hun ligeledes kunde komme hjem med saadanne deilige Bøger. Drengen trykede paa Søsteren og henvendende sig med indsmigrende Stemme til Moderen, sagde han: „Søde Moder! Du maa endelig fortælle os Noget, Du har i mange Dage Intet fortalt, men nu har jeg god Tid til at høre paa Dig, da jeg ingen Lectier har at læse, vi have faaet fjorten Dage Ferie og“ tilføiede han med en vis Vigtighed, „min Lærer siger: efter Arbeide kommer Hvile og Fornøielse.“ „Ja, fortæl, søde Moder, fortæl!“ efterlallede den lille Pige, idet hun krablede op paa Moderens Skjød. Det var et yndigt Syn, at see den smukke Moder med de deilige Børn; paa Skjødet sad den lille Pige, der trykkede sit lyse Lokkehoved tæt til Moderens Barm, som om hun følte, at der vilde hun altid finde Værn, eller idetmindste Trøst mod Sorg og Modgang; ved Siden stod Drengen, om ham havde Moderen slynget den ene Arm, hans barn-

lige og dog saa kloge Dine hvilede forventningsfuldt paa Moderens Ansigt, det var tydeligt, at han længtes efter hun skulde begynde. Det kunde ogsaa have interesseret Andre end Børn at høre hende fortælle; thi Moderkjærligheden gjorde hende veltalende, det franske Ordsprog: vouloir c'est pouvoir, kunde i fuldeste Maal anvendes paa hende, thi det inderlige Ønske at være sine Børn saa nyttig som mulig, lærte hende legende og spøgende at klare deres Begreber, at udvikle deres Evner og ubemærket bibringe dem gyldne Lærdomme. Hun fortalte aldrig Eventyr, fortalte aldrig om fortryllede Prindsesser og forherede Prindsen, og dog „morede“ Børnene sig deilig, dog var det deres kjæreste Udspredelse at høre Moderen fortælle; hun fortalte om fremmede Lande og fjerne Folkesæd, om det tropiske Klimas brændende Hede og om Grønlands Is og Sne, om Norges Fjelde og Klipper og om Schweitzes Bjerge og Indsøer, om Ruslands øde Stepper og om Italiens smilende, fortryllende Egne; hun fortalte om det fromme Lam og den lumskte Kat, om den vælige Hest og den tro Hund, om Skovens bevingede Sangere og om Søernes skjællede Indvaanere, om de deilige, duftende Blomster, der var dem saa kjære, og om de liflige, fastige

Frugter, de holdt saa meget af; hun fortalte om den menneskelige Kunstfærdighed og om den menneskelige Viden, om hvor meget der var lykkedes Mennesket at udrette og om hvor uendelig meget der dog endnu var tilbage; hun talte om Gud, Alts Dybb og Alts Endepunkt, om hans altstuenne Die, hans strenge Retfærdighed og hans forbarmende Kjærlighed — — naar man saaledes saae hende færdes mellem Børnene, saae hende stige ned til dem og netop derved hæve dem op til sig, ja, over sig — thi hun forstod den Kunst at give mere end hun selv besad — følte man, hvor skjønt, hvor lykkebringende det er, i Sandhed at være „en kjærlig Moder“.

II.

Den Glædestaare hun ved Buggen græder,
 Og som i Barnet Fremtids-Helten gjalt,
 Maaskee den rinder for en lille Skræder,
 Og for en Klodrian i Get og Alt.
 Det Smil, hvormed hun forud alt sig glæder
 Til det i Buggen gjemte Jordens Salt,
 Til dette Lys, hvis Straaler Ingen tæller:
 Det Smil et Mørkets Barn maaskee kun gjelder.

Fr. Paludan-Müller.

Bisfelig der gives ikke tungere Taarer end dem,
 det knuste Moderhjerter græder over det fortabte Barn.
 Da for et Aar siden hendes unge, smukke, blomstrende
 Datter, som Offer for en Typhus, blev sænket ned i
 den kolde, mørke Grav, syntes hun sig selv saa ulykke-
 lig, at hun ikke troede at kunne blive det i en endnu
 høiere Grad, og hvad vilde dog den Smerte sige
 imod den, der nu gennemisnede hendes Bryst.
 Sønnen den begavede, den forgudede Søn, en Uvær-
 dig, en Ureløs. Da Døden berøvede hende Datter-
 ren, dvælede hun i Tanken ved den Afdødes blide
 Sind, ved hendes fjærlige Hengivenhed, ved hendes
 opoffrende Omhed og fandt en beroligende Trøst i
 disse dyrebare Grindringer, men her — her, var

Intet til Trøst, til Beroligelse, her var den ene Tanke mørkere, smerteligere end den anden. Naar hun tænkte tilbage paa hans tidligste Barndom, paa hvor megetlorende han da havde været, paa hvilke Forhaabninger hun den Gang havde knyttet til hans Fremtid, da følte hun dobbelt det Bittre i Forandringen, i Tilintetgjørelsen af hele hendes Fremtids Haab. Naar hun mindedes hvor megen Sorg han alt i Opvæxten havde gjort hende, hvor mange Uengstelser hans Wildskab og Uregjerlighed havde forvoldt hende, hvorledes Ar for Ar den Frygt mere og mere udviklede sig i hendes Sjæl, at han dog sikkert ikke vilde svare til hendes moderlige Forventninger; da hun saae hvorledes hans Flygtighed, hans Letsindighed tog til, hvorledes han, stolende paa sine udmærkede Evner, bestandig opsatte Alt til det sidste Dieblif og saaledes kun tilegnede sig det halvt, da følte hun, at hans Begavelse nok snarere vilde blive hans Fordærvelse end hans Held. Men da hun opdagede hans Mangel paa Sanddrubed, hans liden Uerbødighed for et givet Ord, hans Ligegyldighed — for ikke at sige Ringegagt — for Pligt og Ansvar, og det uagtet alle hendes Bestræbelser altid havde gaaet ud paa at udvikle ethvert godt og smukt Frø-

korn i hans Sjæl, at kvæle og udrydde enhver ond
 Spire, da gjennembævede en Anelse hende om det
 Bærste, og hun følte, at han ifandhed vilde blive
 hende en Smertenssøn. Hvor ofte havde hun ikke
 gjort det Umulige muligt for at hjælpe ham, hvor ofte
 havde hun ikke nægtet sig selv og Datteren det Nød-
 vendigste for at betale hans Gjæld, bestandig i det
 Haab, at det skulde være den sidste Gang. Hvor
 uendelig mange Gange havde han ikke høitidelig lovet
 hende, tilsvoret hende, at det skulde blive anderledes.
 Hvor mange vaagne Nætter havde hun ikke tilbragt
 for hans Skyld, hvor ofte havde hun ikke siddet oppe
 til langt ud paa Natten, ja ofte endog til den tidlige
 Morgenstund, for at vente paa hans Hjemkomst, for
 ved venlige, kjærlige Ord, ved blide, indtrængende
 Formaninger atter at forsøge at føre ham tilbage paa
 den rette Vej. Dog altid forgjæves; enten svarede
 han hende haardt og raat, glemmende al sønlig Kjær-
 lighed, tilfidesættende al sønlig Ærbødighed, eller ogsaa
 var han i en Tilstand, i hvilken det vilde være
 aldeles unyttigt at tiltale ham, i en Tilstand, der
 satte ham langt under Dyrene, og det var hendes
 Alderdoms Haab og Støtte, det var ham i hvem

hun i Tanterne havde seet et Indbegreb af alt Godt og Ædelt.

O Menneske! tænk aldrig den forvorne Tanke, at nu er Du saa ulykkelig, som Du kan blive, at nu gives der ikke nogen større Ulykke, ikke nogen dybere Smerte, ikke nogen bitterere Kval; den hævnende Nemesis vil straffe Din Forvovenhed, vil lære Dig, at Du aldrig veed, naar Malurtsbægeret er fuldt, det kan maaskee kun endnu rumme en eneste Draabe, men denne ene Draabe er netop saa bitter, saa bedst, at alt det Tidligere, alt Det, Du næsten var bukket under for, dog vil synes Dig ubetydeligt, vil forekomme Dig honningsødt imod dette Sidste, dette Forfærdelige. Saaledes da Moderen en Dag fandt Sønnen i Begreb med at opbryde hendes Secretair, for at bemægtige sig den mæisommelig sammensparede Huusleie, da troede hun, nu er Maalet fuldt, men det var det dog ikke, Fremtiden skulde bringe hende endnu tungere Lidelser, endnu bitterere Smertes.

Nu sad hun med et Brev i Haanden, det var fra Sønnen og dateret Hamborg, i dette skrev han: at han, paa Grund af et opdaget Falsum, paa Grund af, at hans Principal var kommen efter, at han havde efterskrevet hans Underskrift paa nogle Brev, havde

seet sig nødsaget til at flygte og at han nu lykkelig havde naaet Hamborg, samt at han derfra vilde tage til Amerika med et om nogle Dage seilfærdigt Skib, hvorfor han bad hende sende ham alle de Penge, hun kunde undvære. Men han omtalte ikke med et Ord, hvor han vilde tage hen, om han i de forenede Stater vilde begynde et nyt Liv, vilde søge at erhverve sig en agtværdig Existens, eller om han lig andre Eventyrere vilde drage til Californien; det indeholdt ingen Bøn om Tilgivelse, ingen Anger eller Fortrydelse over hans forspildte Ungdom, intet kjærligt Ord — ikke et eneste. Det indeholdt kun Fordringer paa at sende Penge, kun Anviisninger til hvad hun bedst kunde undvære og sælge, for da saa hurtig som mulig at sende ham Pengene, at de endelig kunde komme inden hans Afreise, at de for alting ikke skulde komme forsilde. — O, Moderhjerter! og Du brast ikke!

Matronen.

I.

Paa Jorden Valde brammer
 Og rig saa Mange blev,
 Men Guld i Hjertekammer
 Ei Dødelig anammer
 Ved jordiff Naadebrev.

Chr. Wilster.

enligt nikkende saae hun sig smilende om i Kredsen af de kjære Børn og Børnebørn, Sønnesønnen havde for nogle Dage siden absolveret sin Attestats med laut, og nu indførte han en elsket Brud i Fædrenehjemmet, en yndig og elskelig Skabning, der ret lod til at ville passe i denne elskværdige og kjærlige Familie. Hvorhen Matronen vendte sit milde, klare Blik, i denne dyrebare Kreds faldt det kun paa elskede Personligheder. Hun saae sig omgiben af lykkelige Børn og Børnebørn, der Alle med lige

Kjærlighed sluttede sig til hende og til hverandre. Saavel de gifte Sønner som Døttre kappedes om at vise hende deres Hengivenhed og, de henvendte sig altid til „Bedstemoder“ — saaledes kaldtes hun bestandig, uagtet det egentlig var en Anachronisme, da hun alt i en heel Maaned havde været Oldemoder, eftersom hendes ældste Datters ældste Datter, en ung attenaarig Moder, havde glædet Familien med en lille Arving — om Raad og Bistand og hendes Iyse, uagtet den høie Alder, usvækkede Mand vidste altid at raade, at vejlede og i Kummerens Dage at trøste saa kjærligt, saa blidt, at det syntes dem Alle umuligt ikke i hver Glæde, hver Sorg at henvende sig til Bedstemoderen. Hun var hele Familiens Fortrolige lige fra den ældste, nu snart graahaarede Søn, til Børnebørnene. Sønnerne talde med hende om deres Forretninger, om Børnenes Udsigter og deres Fremtid; Døttrene raadspurgte hende med Hensyn til de mindre Børns Opdragelse og søgte Raad og Hjælp hos hende imod det daglige Livs mangehaande smaa, men uundgaaelige Ubehageligheder; Børnebørnene saavel de store: som „Candidaten“ og de voksne unge Piger, som de smaa: Skolebørnene, tyede altid til „Bedstemoder,“ hvad enten det var for

at omtale Studeringerne og da glædes ved hendes bifaldende, opmuntrende Smil; eller det var for at tale om en ny Baldragt, at den kunde blive ret smagfuld, thi Ingen havde dog en saa udsøgt Smag, som Bedstemoderen; eller for at erholde hendes Forbøn, naar Characteerbogen ikke var saaledes som den burde være, kort i alle Tilfælde, saavel i store, som smaa, saavel i glædelige, som i ubehagelige var Bedstemoderen Alles Tilflugt, og Ingen gif nogensinde fra hende uden at føle sig beroliget, tilfredsstillet. Vare de komne glade, blev deres Glæde ligesom luttret ved hendes milde, kjærlige Samtale, vare de komne bedrøvede, sorgfulde, blev deres Smerte mildnet, deres Kummer forringet ved hendes rolige, klare Overblik over Sagen, ved den uroffellige Blidhed, der i Forening med dyb, sand Følelse udgjorde Grundtonen i hendes Sjæl.

Med stille Glæde saae hun sig om iblandt sine Kjære, og hun undrede sig næsten over hvor ubeskrivelig kort den lange Varrække forekom hende, der var forløben siden den Tid, da hun som Brud betraadte dette Huus, der nu saae hende som Oldemoder; men hun indsaae med erkjendtlig Glæde, at det for største Dele maatte tilskrives den næsten uafbrudte Lykke i et inder-

ligt og kjærligt Samliv med en dyrebar Ægtefælle, omgiven af kjærlige og opvakte Børn, som Himlen i dens Naade havde tildeelt hende, og hun sendte en varm Takkebøn til alle disse mange Goders store Giver, hun følte: at hun snart stod ved sin Banes Ende, ved Livets Maal; thi alt var flere Aar henerundne siden hun havde tilbagelagt de „syv Gange ti“, om hvilket det jo hedder i Davids Psalmer: „syv Gange ti er Støvets Aar og sjelden, sjelden mere,“ hun følte: at hun snart maatte forlade sine Kjære, men uagtet hun endnu bestandig følte sig meget lykkelig, saae hun dog med Holighed, ja næsten med Glæde Døden imøde; uagtet hendes Lykke begyndte hun dog at trættes ved Vandringen herved og længes efter at samles med den forudgangne, elskede Husbond. Hun takkede Himlen for et usædvanlig lykkeligt Liv, rigt paa utallige Glæder og næsten uden Sorger; Sorger hun nu, da de vare overvundne, maatte erkjende egentlig kun havde tjent til ret at lade hende skjønne paa den uendelige Glæde og Lykke, hvormed hendes Liv havde været velsignet, hendes eneste dybe Kummer: Ægtefællens Død, ansaae hun nu næsten for en Naamindelse om ikke at fæste Sindet i for høi Grad til Jordlivets Lykke og derved glemme det Vigtigste:

Livet efter Døden. Hun erkjendte med et ydmygt Sind, hvor ubeskrivelig naadig Himlen havde været imod hende, hvorledes den bestandig havde givet sin Belsignelse til Alt, hvad hun foretog sig; hun foldede uvilkaarlig Hænderne takkende Himlens og Jordens Herre, der i saa fuldt Maal havde forlehnnet hende med saa store og rige Goder, nedbedende Himlens bedste Belsignelse over sin talrige Familie, befalende hver Enkelt og dem Alle under Gæt til dens Beskyttelse og anraabende med de inderligste Bønner den Evige om fremfor Alt at beskjærme den gjensidige Kjærlighed, den Fred og Enighed, hun havde gjort Alt for at opelske og bevare i Familien og hvori hun altid havde seet dens største Lykke. Hun anraabte Ham om: at dersom det var Hans Villie, at sende Sorg, Kummer og Lidelse til Noget af hendes Kjære, da tillige at sende dem Kraften til at bære dem, at give dem Styrke til at bære saavel Lykken som Ulykken paa en værdig, gudhengiven Maade og til altid og under alle Forhold at bevare det velvillige og kjærlige Sind, som sætter sin største Glæde i at glæde Andre — og en tryk Aelse om Bønhørelse nedscænkede sig i hendes Sjæl.

II.

Du grubler og du søger
 Om Held paa Livets Bei;
 Du græder og du spørger,
 Du gransker dybt i Bøger,
 Men Lykken findes ei.

C. Wilster.

At blive gammel og ikke have en eneste lykkelig Grindring, ikke en eneste varm Solskinsdag at tænke tilbage paa, o, dette er vistnok Sorgen i dens tungeste Stikkelse — og hvilke Minder hun end vilde tilbagefalde for sin Sjæl, alle vare de kolde, tomme, indholdsløse, omgivne af en ydre Glans, af en Slags tilsyneladende Lykke, hvis indre Tomhed Modsatningen gjorde end' føleligere, som netop ved denne fremtraadte i al deres Intethed. I hendes tidligste Alder havde hun mistet Moderen, kort efter giftede Faderen sig igjen; denne anden Ægtefælle blev i fuldeste Maal „Husets Frue,“ men aldrig „Barnets Moder.“ Enten var den Lilles Lege for støiende, den Larm hun gjorde „paa ingen Maade til at udholde,“ eller ogsaa var det „kjedeligt“ at see hende sidde ganske stille i en Krog med et Ansigt saa alvorligt som et „gammelt Menneske,“ altid var hun

tilbyrde, og dette sølte Barnet dybt og smerteligt, den meste Tid tilbragte hun derfor imellem Tjenestefolkene, som oftest i Kjøkkenet hos Pigerne, men ofte endog i Stalden hos Kudskten; naar hun da havde faaet en Plet paa Silkekjolen, skjændte Stedmoderen over at hun tilsmudskede sine prægtige Klæder, thi „prægtig“ var den Lille klædt, Fruen vilde vise Verden, hvilken god Moder hun var.

Nogle Aar senere, da den Lille var bleven en „stor“ Pige, var der Intet, der glædede Fruen mere, end naar Fremmede, som vare ubekjendte med Forholdene, undrede sig over, „at den unge Frue havde en saa stor Datter,“ naar da Barnet tydelig læste Glæden i den forfængelige Kones Hjerter over at kunne svare: „at Datteren var en Steddatter,“ modtog hendes unge Sjæl et saa bittert Indtryk af Livet, at hun aldrig senere forvandt det; vel var hun for barnlig til at forstaae Grunden til Stedmoderens Glæde, hun vidste ikke: at det var Fornøielsen over ved Udtrykket „Steddatter“ at kunne hævde Prædicatet „ung,“ men hun sølte Stedmoderens Glæde over Fralæggelsen af Modernavnet og det Ukjærlige, der laa i denne Fralæggelse, faldt med Centnerbægt paa hendes barnlige Sind og hun græd tunge Taarer

over sin Forladthed. Da hendes Underviisning skulde begynde, antog Stedmoderen Byens bedste, det vil sige dens dyreste Lærere til hende; thi „hun anvendte Alt paa Datterens Opdragelse;“ men hvorledes Barnet benyttede Underviisningen, om hun gjorde Fremgang eller ikke — ja, derpaa tænkte Ingen. Hver Maaned modtog Lærerne deres rigelige Honorar, men aldrig blev der henvendt et eneste Spørgsmaal til dem om Barnets Evner, Flid eller Fremgang. Da endelig Confirmationen nærmede sig, blev denne vigtige Handling behandlet med samme Ligegyldighed, som alt det Dvrige, Ingen taledede kjærlige, gribende, formanende Ord til den unge Pige, hele Handlingen gav kun Anledning til lange Samtaler med Syjomfruen, at Toilettet kunde blive comme il faut. Da hun var bleven confirmeret, blev hun af Stedmoderen indført i Verden og deltog med denne i et uafbrudt Kredsløb af larmende Udspredelser. Dog snart bemærkede Fruen med Skræk, at hun havde faaet en farlig Rival til Gjæsternes Beundring ved sin Side, hun var ikke længer den eneste Gjenstand for deres Opmærksomhed, mangen Artighed, mangt et smigrende Ord, mangt et beundrende Blik blev nu henvendt til Datteren i Huset. Stedmoderens tidligere Ligegyld-

dighed forvandlede sig til Uvillie, fra Kold, blev hun frastødende og besluttede saa hurtig som mulig at fjerne Datteren fra Fædrenehuset. En meget rig Hamborger-Kjøbmand, som paa den Tid opholdt sig i Byen, blev forelsket i den unge Piges Ungdom, Skjønhed og Rigdom og anholdt om hendes Haand; med Henrykkelse greb Stedmoderen denne Leilighed til at naae sit Maal. Det var hende let at vinde Ægtefællen for dette fordelagtige Parti, idet hun med de meest glimrende Farver udmalede Frierens Rigdom og øvrige fortræffelige Egenstaber, hvilke, med Undtagelse af Rigdommen, vistnok for største Delen var Supposition — men naar man ikke med Wisshed veed noget Ondt om et Menneske, er det jo smukt, ja christen Pligt at troe det Bedste og Fruen talede og handlede i denne „smukke“ Mand. Da Forslaget blev gjort den unge Pige, sagde hun ikke nei, hun følte sig saa forladt, saa ulykkelig i Fædrenehjemmet, at det forekom hende, at ethvert andet Sted maatte hun føle sig mere tilfreds. Brylluppet blev bestemt til et Par Maaneder senere og Stedmoderens Glæde over saa snart at see sit Ønske opfyldt, bidrog meget til at forøge den Pragt og Luxus, hvormed hun besørgede Steddatterens Udstyr. Hele Byen talede med

den høieste Beundring om Fruens mageløse Udelmodighed; ingen virkelig Moder kunde have udstyret sin egen Datter med mere Smag, mere Elegance, end her en „Stedmoder“ gjorde det. Hvor høit maatte hun ikke elske denne Datter! — o, Verden! hvor du er klartsjeende!

Da hun som ung Kone kom til den fremmede By, hvor ikke engang Sproget tiltalte hende med kjendte, vanlige Toner, følte hun samme Tomhed, samme Forladthed som altid. Hun havde vel ikke indgaaet sit Egteskab af Kjærlighed, men det havde været let for Manden at vække denne Følelse i hendes rene Sjæl og for bestandig at have knyttet dette varme Hjerte til sig, der fra Buggen havde nærret en dybtfølt, utilfredsstillet Trang til med om Hengivenhed at slutte sig til en ligestemt Sjæl. Men hans Interesse for hende var ikke Kjærlighed, det var en let Nuus, som forsvandt ved Besiddelsen, hendes Ungdom og Skjønhed havde tiltalt hans Phantasie og da hendes Stilling i Livet svarede til hans, friede han til hende, — tildels ogsaa fordi han længe havde tænkt paa, at det var paatide for ham at gifte sig og fordi han ofte havde savnet en Hjælperinde til at gjøre Honneurs i sit Huus, men ingen hjertelig Hen-

giveness, ingen inderlig Omhed knyttede ham til hende; han var meget forsøgt i alle Lidenstabsens Phaser, saa hans Hjerte kunde passende sammenlignes med en udbrændt Vulkan; men dyb, sand, inderlig Følelse var ham fuldkommen fremmed, han søgte ikke i Ægteskabet Livets Lykke, men snarere en Hvile efter Trætheden, efter Overmættelsen. Saaledes blev hun som Hustru ligesaa ene og uforstaaet, som hun havde været som Datter, og da hun aldrig blev Moder, var hendes Liv bestandig lige tomt og indholdsløst. Verden kaldte hende „lykkelig,“ fordi hendes Huus var et af de prægtigste i Byen, fordi hendes Toilette var det eleganteste; thi i dens Dine er jo Velstand og Lykke Synonymer; den troer, at det Hjerte, som baner under Silke og kostbare Kniplinger, absolut maa slaae roligt og tilfreds; den veed ikke, eller vil ikke vide, hvor ofte det Modsatte er Tilfældet. Hendes Opdragelse havde været for overfladisk, hun havde for liden Sjælsstyrke til selv at kunne skabe sig en indre Lykke uafhængig af den ydre Existens; men da hun dog besad baade Dybde og Inderlighed, følte hun bittert Tomheden i denne indholdsløse Tilværelse; saaledes henvisnede hendes Ungdom, saaledes hensnege hendes modnere Aar sig, og nu, hun snart stod ved Banens

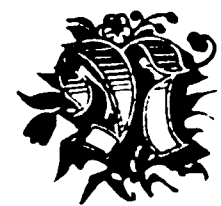
Ende, kastede hun trøstesløse Blikke tilbage paa et forspildt Liv. Hun havde aldrig forstaaet at bære sig til et religiøst Standpunkt og derfor saae hun i Døden kun en Tilintetgjørelse, for hvilken hun gruede. Hendes Liv frembød det sørgelige Billede af et Menneske paa Gravens Rand, der uden Sjælero, uden indre Fred rastløst søger Hvilen uden at kunne finde den. Hendes Sindsstemning var en Boldt for hver uadvortes Begivenhed, et Ildebefindende, en let Upasselighed bragte hende til Fortvivlelse og naar hun saa atter befandt sig bedre, lagde hun Planer og talede, som om hun havde et langt Liv for sig, og ikke, som om hun stod ved en næsten afsluttet Tilværelse. O, Du Ulykkelige! som ikke har forstaaet, at der gives kun een sand Trøst mod Livets Modgang og dets Trængsler: Religionen, at det kun er ved at henflye til Naaden, til Forbarmelsens Gud, at Kraften findes til at bære Livets Tilskikkelser paa den rette Maade, til ikke at blive overmodig i de gode Dage, ikke at forsage i de onde, men med ydmyg Freidighed, med tillidsfuld Fortrøstning at vandre Banen, den være lys og blomsterstrøet, eller mørk og tornefuld.

Ammen.

I.

— Qvand un domestique entre dans une famille, il en devient en quelque sorte un des membres; il connaît bientôt les affaires, la conduite de ses maîtres; il est chargé de veiller à leurs intérêts. Si donc il veut obtenir leur confiance (et il ne fera jamais son chemin sans cela) il doit être attentif, diligent et fidèle dans l'accomplissement de ses devoirs, bon et serviable envers ses camarades —“

Le guide du domestique.

eppe et Mar havde hun været gift og alt havde Dødens haarde Haand berøvet hende den kjære, stræbsomme Husbond; kun een Dag havde hun nydt den Lykke at være Moder, — og dog var hun ikke utrøstelig. Den lille zarte Skabning, hun havde baaret under sit Hjerte, havde lidt saa meget ved hendes Sorg over

Ægtefællens Død og hendes Frygt for det fremtidige Udkomme, at den kun havde levet en eneste Dag. Dette var tilvisse store Sorger og dog folte hun sig atter rolig, ja næsten glad efter at være kommen i Huset hos en god og kjærlig Familie som Amme. Hun indsaae, at eftersom det havde været Himlens Villie at berøve hende Ægtefællen, hendes Støtte og Forsørger, maatte hun i sine trange Kaar næsten ansee det for et Held, at den ogsaa havde taget den Lille til sig; thi hvor skulde hun kunne have forsørget baade den og sig selv. Da derfor den første Smerte over Tabet var overvunden bar hun det med Rolighed og sluttede sig med bestandig større og større Omhed til sin lille Fosterdatter, om hvem hun hyggede og puslede med en Moders hele Kjærlighed. Naar hun ruggede den Lille paa sine Arme, kunde ingen Moder have drømt skjønnere Drømme, have bygget prægtigere Luftcasteller for et elsket Barns Fremtid, end hun gjorde for den lille forgudede Fosterdatter. Naar Moderen undertiden beklagede sig over: at den Lille ikke tegnede til at faae en smuk Profil, blev hun yderst fornærmet og paastod: at ikke Herrens Engle vare smukkere end dette deilige Barn. Da den Lilles Moder havde lovet hende, i taknemlig Erkjen-

delse af, hvor uendelig Meget hun var den Person skyldig, der udviste en saa utrættelig Omhu mod hendes Barn: at hun kunde blive, saalænge hun selv ønskede det, hos sin lille Afgud, syntes hun sig selv fuldkommen lykkelig og hun viste sin Erkjendtlighed ved fordoblet Omhu, ved den meest utrættelige Paapas-senhed. Med godmodig Snakkesalighed foresladdrede hun det kjære Barn den ene Urimelighed større end den anden, men Moderen lod det upaataalt gaae hen, da hun mente senere at kunne berigtige de mange feile Anskuelser, der saaledes bibragtes Barnet, især da al Ammens Passiar dog aandede Gemhyt og Følelse, ja, selv en vis naive Religiositet, ansaae Moderen det ikke for saa meget skadeligt for den Lille.

Naar det regnede, fortalte Ammen Barnet, at det var Herrens Engle, som fældede Taarer over de syndefulde, fordærvede Mennesker og grædende anraabte hans Barmhjertighed, hans Tilgivelse for deres Feil og Udyder. Naar Solen snart skjulte sig bag Skyerne, snart nedsendte lyse, klare, varme Straaler, var det atter Englene, som legede „Skjul“ eller „Tittit“: Naar Vinden susede i Trætoppene, sagde hun: at det var Herrens formanende Stemme, der tilhviskede Menneskene at være gode og fromme, kjær-

ligen at bære over mod hinanden og smukt tilgive hinandens Feil. Naar Lynilden knittede og Tordenen bragede, var det Gud, der med Vælde forkyndte sin Almagt og truede de onde Mennesker med sin tilintgjørende Brede. Naar hun gik med Barnet langs Søens Bredder, hvis lette Bølger krusede Overfladen, hvis sølvskummende Bover sagte fladdrende kysede Strandbredden, fortalte hun: at de hviskende Bover vare Skaberens Herolder, der forkyndte Menneskene en salig Død efter et velsørt Liv. Naar en let Lustning bevægede Blomsterne paa deres fine Stilke, sagde hun til Barnet: at de tilnikkede det og at de ønskede at have det til Legekammerat. Naar Svalerne kviddrende omkredsede hende og den Lille og paa deres Flugt dalende næsten berørte Jorden, eller naar Lammene med gratisse Hop og Spring lystig brægende tumlede sig paa Engen, var dette atter en Opfordring til Barnet; saaledes henvendte hun Alt til sin lille Yndling, om hvem alle hendes Tanker dreiede sig i et uafbrudt Kredsløb. Hun var meget modtagelig for det Skjønne og Naturen tiltalte hende derfor med tusinde Stemmer, hvilket hun atter udtalte paa sin egen, naiv-ensfoldige Maade, hvilken Udtalelse vistnok vilde have bragt en Physiker til medlidende at

at træffe paa Skuldrene over hendes absurde Naturbetragtninger, men som dog paa den anden Side vilde have aflokket ham et velvilligt Smil over hendes gemtlige, ja næsten sjælsfulde Livsopfattelse, over den barnlig = fromme Religiositet der skinnede igjennem al hendes Talen og Handlen.

II.

Liden Gunver vandrer som helst i Dvald,
Saa tankefuld.

Hendes Hjerte var Bør, hendes unge Sjæl
Var prøvet Guld.

D vogt Dig, mit Barn, for de falske Mandfolk!

J. Ewald.

Qui que tu sois, voici ton maître:

Il l'est, le fut, ou le doit être,

Voltaire.

O, hvor beklagelsesværdig var hun ikke! forladt af den Mand, hun havde elsket, af! desværre endnu bestandig elskede, nedtrykket af en nagende Samvittighed, bittert angrende det begaaede Feiltrin, maatte hun, for dog nogenlunde at kunne sørge for den uluckyelige, lille Skabning, hun havde givet Livet, tage ud som Amme. Med blødende Hjerte laa hun det frem-

mede Barn til det Moderbryst, af hvis Livskilde hendes eget elskede Barn skulle have hentet sin Næring og Kraft. Naar det fremmede Barn mættet og styrket var indslumret ved hendes Hjerte og hun sagte laa det ned paa de bløde Silkepuder, paa de fine med Kniplinger garnerede Lagner, tænkte hun med Taarer paa de usle, elendige Pjalter, hendes egen Lille hvilede paa. Naar hun isørte det fremmede Barn, hun var sat til at passe, de elegante, varme Klædningsstykker, stod den Tanke med bitter Smerte for hendes indre Die: hvor utilstrækkelig hendes eget Barn var beskyttet mod Kulden, med hvilken Mangel paa Omhu dets spæde Legeme blev passet og pleiet; thi den ringe Betaling hun kunde give for det, gjorde det umuligt for de fattige Folk, hos hvem det var sat i Pleie, at anvende den tilbørlige Tid paa det og ofte blev Barnet grædende og skrigende overladt til sig selv, medens der høist blev stillet Noget op ved Siden af det, for at forhindre det i at falde ud af Vuggen. Ofte var det hende en Slags Trøst at give den Lille en af hendes Bondebuer paa; naar da det lille Barneansigt tilsmilede hende under Linet, forsøgte hun at indbilde sig, at det var hendes eget Barn, hun holdt i sine Arme; men dobbelt tunge

strømmede Taarerne fra hendes Dine, hvergang hun havde hengivet sig til slige Drømmerier, og Længslen efter hendes eget, elskede, dyrebare Barn blev bestandig større og mægtigere.

Mange Mål fjernet fra det kjære Barn, gik hun i en evig kvælende Uro og Angst for det; kun sjelden hørte hun fra det og selv naar hun havde modtaget gode Efterretninger angaaende dets Befindende: at det trivedes vel og voksede godt, lod hendes Ængstselighed hende ingen Ro og klagende sagde hun: „ja, saadan var det, da de skrev, men nu er der alt gaaede flere Dage siden den Tid, nu kan Barnet meget godt være kommen noget til, være syg, eller endog død, men,“ tilføiede hun da gjerne med en Taarestrøm, „jeg fortjener ikke bedre, den Ængstelse og Kval, hvori jeg gaaer, er en velfortjent Straf for mit Feiltrin og jeg skulde ogsaa taalmodig og rolig bære den, naar jeg blot kunne haabe at see det stakkels uskyldige Barn lykkeligt, men det bliver det aldrig. For et saadant Syndens Barn gives der ingen Lykke, og den Tanke er den tungeste af dem alle. Forladt af dets Fader, kun utilstrækkelig forsørget af dets Moder, hvor skulde den lille Stakkels kunne blive lykkelig.“ Saaledes henglede hendes Dage i en uophørlig Kval og

Sjæleangst, vaagen og i Drømme stod Billedet af hendes Barn bestandig for hendes Tanke, men det var intet lyst, glædeligt Billede af et yndigt, buttet, lille Bæsen, som udstrækkende de smaa trinde Arme, smilende vuggede det lille Hoved paa de hvide Skuldre; tværtimod, Billederne vare alle mørke, sorte, ubehagelige: enten saae hun Barnet med tillukkede Øine og blege Læber ligge syg i den lille Bugge, eller hun saae det med forflaaede, blodige Lemmer døende at vaande sig paa Smertensleiet. Hendes ophidsede Phantasie foregøglede hende det ene Skrækbillede sortere, mere ængstende end det andet, ethvert Forsøg paa at bringe hende til Fornuft var frugtesløs, forgæves blev der talt kjærlige, beroligende Ord til hende; naar det Ufornuftige i denne ubegrundede Angst og Uro blev forestillet hende, svarede hun kun med en Strøm af Taarer, og alle Forsøg paa at trøste hende, strandede paa hendes ubetvingelige Ængstelse, paa hendes Sinds uovervindelige Mangel paa No og Ligevægt.

Den gamle Pige.

I.

If we are wise we can thank ourselves; if we are great we may thank fortune.

Bulwer.

kke Fuglen, naar den syngende sin Morgensang svinger sig op i Lustens klare Blaa, var gladdere end hun, spøgende og leende vandrede hun sin Vej igjennem Livet, altid i uafbrudt Virksomhed; enten underviste hun uformuende Forældres Smaapiger i Sprog og Haandarbeide, eller hun var beskæftiget med at sye varme Klædningsstykker til Gamle og Svage, for at beskytte dem mod Vinterens strenge Kulde. Vel var Syningen ikke altid den fineste, Stingene vare ofte store, men Herregud! Dinene begyndte ogsaa at slaae hende feil og uagtet

hun brugte Brillen, kunde hun dog ikke længer see at sye fiint; men med en munter Latter forsikkrede hun: at det vilde være utafnemmeligt af hende, om hun vilde være fortrydelig derover, Dinene havde hun nu brugt i saa mange Aar, at de nok kunde have Lov til at være trætte.

Ofte saae man hende vandre med en umaadelig stor Sypose paa Armen, fyldt med en Mængde Smaapakker, af høist forskjelligt Indhold; men de fleste bestode dog af Sukker, Thee, Kaffeboenner, Sago eller andre lignende Bederkrægelses, undertiden var der ogsaa Smaasflasker fyldte med syltede Frugter i denne uudtømmelige Pose, naar nemlig hendes Besøg gjaldt Syge, og hun og Posen vare altid overordenlig velkommen, — det var ogsaa en høist mærkelig Pose: ligesom Danaïdernes Kar, der aldrig kunde blive fuldt, syntes denne ubegribelige Pose aldrig at kunne tømmes, men hver Gang een var opslidt og hun syede sig en ny, gjorde hun den ogsaa altid et Par. Tommer længer og bredere, af hvilken Grund den nu havde naaet saa store Dimensioner, at det kun var paa Grund af Banens Magt, den endnu bencevnedes „Pose“, thi ustridig burde den have være kaldet „Sæl“. Det vil vistnok være

for meget at paastaae, at hun vilde have været ligesaa velkommen, som hun var, dersom hun aldrig havde havt „Posen“ med, men saa meget er dog afgjort, at nu, da hun og Posen vare Uadskillelige, vare de Begge lige kjærkomne. Hendes personlige Nærværelse virkede ogsaa ligesaa oplivende og styrkende paa Sindet, som hendes Poses Indhold paa Legemet. Den Maade hun havde at give paa, var saa smuk, saa fordringsfri, saa hjertelig, at den maatte vinde Enhver; det var næsten, som om det var hende, der skete en Tjeneste, naar hun fandt Leilighed til at tjene Andre. Hun besad en saa kraftig, sund, glad Livsanskuelse, at denne uvilkaarlig meddeelte sig til Alle, hun traadte i Berørelse med, hver Misstemning, hvert ilde Lune flyede øieblikkelig for hendes glade Smil, for hendes muntre Tale, alle disse tusinde Smaaubehageligheder, der saa ofte bringe Mismod og Utilfredshed, glæde ligesaa ofte fra hendes oprømte, livsglade Sind. Hun blev af sin Kreds betragtet for ligesaa nyttig med Hensyn til Brede og Utilfredshed, som Lynildsaflederen med Hensyn til Uveir; derfor blev der heller aldrig arrangeret et Landparti, en Kjøretour, uden hun absolut maatte være med; naar saaledes en Kjøretour, til hvilken man

længe havde glædet sig, tegnede til at forstyrres ved en vedvarende Skylnegn, som gjorde hele Selskabet forstemt og kjedsommeligt, satte hun sig ikke, lig de Andre, hen i en Krog for at suurmule, ei heller holdt hun lange Taler om: at man blot behøvede at tage ud til en saadan forlængst aftalt Tour, for at faae Regn, selv om Barometeret viste nok saa meget paa „smukt Veir,“ tvertimod, hun var uudtømmelig i joviale Indfald, vidste saa livlig at fortælle comiske Smaa begivenheder, der vare passerede ved lignende Leiligheder, at hun efter kort Tids Forløb fik hele Selskabet bragt i det ypperligste Humeur uagtet Regnen.

Hun havde den Vane, der ikke er sjelden for gamle Folk, at tale høit med sig selv, denne Vane, der, for Enhver, som ikke altid har saa krystallklare, saa sneehvide Tanker, som hun, let kan blive fordærvelig, skadede hende aldrig; thi selv om det Menneske hun tænke paa, eller rettere taledede om — hun tænkte jo høit — ubemærket havde staaet ved hendes Side, vilde han dog ikke have kunnet vrede, thi havde hun end ikke rost, hvad dog som oftest ville have været Tilfældet, ville Dadlen dog have været saa mild, saa skaansom, at den ikke ville have:

funnet saare. Naar hun saaledes smaasnakkende sad ene hjemme i sin bekvemme Lænestol, kastede fornøiede Blikke om i Værelset, var hendes Monolog ofte følgende: „hvor jeg dog er et lykkeligt Menneske, altid sund og rask, uagtet jeg dog nu er temmelig tilaars, mit rigelige Udkomme har jeg ogsaa, saa jeg kan have den Glæde at hjælpe dem, der have mindre. Gud veed, om jeg skulle have følt mig lykkeligere, dersom jeg var bleven gift? „„Ebestand, Bebestand““ siger et tydsk Ordsprog, ja,“ tilføiede hun med et saa skjælmst Udtryk i Diet, at dersom man kunne have seet Diet, uden den rynkede Kind og den furede Pande — for Exempel omgivet af en Maske — vilde man have troet, at det Die ikke havde seet mere end tyve Sommere og ikke, at det havde beskuet tresindstyve Vintere, „ja,“ vedblev hun, „jeg kan rigtignok ikke vide om Ordsproget er sandt, hvor skal den Blinde kunne have nogen Mening om Farverne; men jeg troer ikke, at nogen gift Kone kan føle sig gladere eller mere tilfreds end jeg. Den saa høit priste ægteskabelige Lyksalighed, er altid forekommet mig lidt mistænkelig; dersom den virkelig var saa „lyksalig“, priste man den vel neppe saa meget; idetmindste, naar jeg kommer til en Kræmmer,

der roser sine Bæde altfor meget, seer jeg dobbelt nøie til, ere Bædene virkelig saa fortræffelige, som han siger, er jo Mosen overflødig. Hvor ofte har jeg ikke seet en stakkels Kone være den strenge Herres villieløse Slavinde, skjælvende, naar hun blot hørte hans Fodtrin i det næste Bærelse, hvor ofte saae jeg ikke ogsaa, det endnu langt ubygjeligere Syn, at det var ham, Huusherren, der skjælvde, der ikke turde sige Nei, naar Fruen havde sagt Ja, eller, dersom han til Frygten for Konen ogsaa føiede Frygten for at blotte sig, var saa forsigtig aldrig at give nogen Mening tilkjende inden Konen havde yttret sin, i hvilken han da pligtsskyldig istemmede. Hvor er det muligt for en Kone at elske et saadant Brængbillede af en Mand? det forekommer mig, at Kjærligheden nødvendigvis maa være bygget paa Beundring, Kvinden maa, for at kunne elske, see opad, men — excu-
cez, Mrs. — mig synes, at mangen Kone, dersom hun endelig vil gjøre det Kunststykke at see opad, naar hun beskuer Herr Gemalen, er nødsaget til først at bulke sig. Hvor sjelden finder man i Livet et saa fornuftigt Egtepar, som paa Scenen i „„Paf,““ hvor Konen vel er vandt til at bøie sig for Mandens „„Pas-
siar, min Engel,““ men dog, da hun føler, at den

fulde, ubestridelige Ret er paa hendes Side, freidig siger: Passiar igjen, Talen er ikke om at faae Ret; men om at gjøre det Rette. Hvor sjelden forstaaer dog Ægtefolk paa en værdig Maade at respectere hinandens Meninger, hver især at bevare sin Selvstændighed, uden at gjøre Forsøg paa at tyranisere den Anden," med en hjertelig Latter tilføiede hun, „dersom Nogen kunde høre mig sidde her og prædike imod Ægteskab, vilde de nok med et lille Smil tænke paa Historien om Ræven og Kønnebærrene, naa, Herregud! det fik jeg at finde mig i. Jeg veed da idetmindste, at naar mine Venner modtage mig med et glad Smil, har jeg ikke min Stilling at takke derfor, det er ikke paa Grund af, at jeg er gammel Pige, de ere venlige og kjærlige imod mig, men snarere tiltrøds for, at jeg er gammel Pige, er det lykkedes mig at erhverve deres Venstab."

II.

D, Du, som græder, viff Din Taare bort!
 Og Du, som sørger, huff, Din Sorg er fort!
 Thi Du faaer Ro, naar Hjertet stille staaer,
 Og Dødens Engel læger Dine Saar.

E. Hauch.

Stille grædende bøiede hun Hovedet ned imod Blomsterne, som hun stod og opbandt, for ligesom at skjule sine Taarer, uagtet hun var ene, — af, ene var hun jo altid! Uftørrende de bestandig stærkere strøm- mende Taarer, bedækkede hun det blege indfaldne An- sigt med de magre Hænder og hvifkede med klangløs, taarekvalt Stemme: „o, mine kjære, kjære Blomster! Eders friske Grønne tilsmiler mig bestandig lige ven- ligt, I spotte mig ikke! I haane mig ikke! I krænke mig aldrig! Dersom Menneskene vidste hvilken bitter Smerte, hvilken dyb Kummer et ironisk Smil, et spottende Ord kan forvalde — isandhed, jeg troer ikke, de udtalte det! Ingen giftig Dolk kan vibringe et mere dræbende Saar end disse spidse, krænkende Ord, som trænge lige ind i Sjælen og som Grindringen gjen- tager tusinde og atter tusinde Gange i de eensomme Timer, disse plagende, smertebringende Ord, imod

hvilke enhver kjærlig Sjæl er aldeles vaabenløs, thi vil den ikke gjengjælde Lige med Lige, vil den ikke forvolde en Smerte lig den, den selv lider, er den uden Bærge og maa altid vedblive at være Of-feret. Naar en eller anden Ulykke har bragt et Menneſke til Bettelſtaven, eller naar en langvarig, smertefuld Sygdom fængſler det til Sygeleiet — o! da ile Alle til, da opſtaaer der Kappelſtrid om at hjælpe — ſlige materielle Sorger kan Verden forſtaa: at ſulte, at lide Nød, at være ſyg, at føle legemlige Smerter — ifandhed, det er Ulykker; tilviſje, det er ſnuft at forſøge at lindre dem. Men er aandelig Kummer, ere Sjælens Lidelfer ikke endnu bitterere Kvaler? og for diſje, al Glæde, dræbende Ulykker er Verden kold og føleſløs, for dem har den ingen Deeltagelſe, men kun ſpottende Ironi. Naar et Menneſke ikke kan reuſere i Livets Virksomhed og dets Færden, ſiger Verden deeltagende: „den Etakkel! han har dog gjort flere agtværdige Forſøg;“ men naar en Sjæl ikke kan finde ſin Plads i Verden, naar den fortærer ſig ſelv i uop- hørliche Kampe, da leer Verden og forøger koldſindig Kvalerne ved at haane. Ligeſaa viſt ſom Manden og Sjælen ere ypperligere end Legemet, ligeſaa viſt er aandig Sorg, Sjælens dybe Smerte dobbelt ſaa tung at bære, ſom

legemlig Nød og legemlig Kvide. Er ikke en forladt isoleret Stilling en Ulykke, som netop opfordrer til kjærlig Deeltagelse, til venlig Imødekommen og som aldrig burde kunne vække Latter eller Spot og Haan. Og hvor findes et Væsen saa uendelig ene, saa grændseløs forladt, som en gammel Pige? Og hvor særdeles Mange troe dog ikke at have Ret til at spotte den gamle Pige. Naar der alt er sagt om Manden*): — „Egteskabet er Livets og Tilværelsens skønne Midte, et Centrum, der reflecterer lige saa dybt som det er høit; der forraader en Uabenbarelse, der i sin Forborgenhed forraader det Himmelske“ — om Manden, der dog har saa uendelig mange Interesser, der er Statsborger, som har store Pligter mod Fødelandet og Samfundet — og jo flere Pligter, jo større Ansvar; jo mere Glæde og Lykke, det er et Maal at stræbe efter, det er et Kald at leve for — men naar saaledes Egteskabet indeholder saa uendelig Meget for Manden, hvilken uhyre Ulykke maa det da ikke være for Kvinden ikke at have opnaaet det? for Kvinden, der dog kun har naaet sin Bestemmelse, naar hun bliver Hustru og Moder. Synet af en gammel Pige burde vække Vremod og ikke

*) Stadier paa Livets Vej.

atter: er det da hendes Skyld, at hun staaer ene? er det da afgjort, at hendes Hjerte er koldt, fordi hun ikke har kunnet vække Kjærlighed? Hvorfor skal hendes smaa Svagheder absolut fremhæves og latterliggjøres? Har andre Kvinder da ikke ogsaa Ufuldkommenheder og Mangler? Er virkelig enhver gift Kone et Indbegreb af al tænkelig Elskværdighed? O Berden, hvor Du er uretfærdig! Du dømmes, ja fordømmer Den, Du ofte ikke kjender eller forstaaer; ubarmhjertig overvælder Du Den med Spot og Haan, som maaskee kun behøvede et Kjærligt Ord, en hjertelig Imødekommen for ved sin Godhed og Blidhed at forbause endog Dig, for at vise Dig, at selv en enestaaende Sjæl kan rumme Skatte af Omhed og opoffrende Kjærlighed. Af!"

tilføiede hun, idet hun et Dieblisk lod Hænderne synke kraftesløs ned og derpaa uvilkaarlig foldede dem som til Bøn, „af! den største Ulykke ved at blive feilagtig bedømt, er dog den, at det frister til at overvurdere sig selv. Følelsen af den lidte Uret, af Bedømmelsens Uretfærdighed, af det Ubegrundede i Beskyldningen bringer til at glemme de virkelige Feil, eller idetmindste til at see dem i et meget formildet Lys;" hendes Hoved sank endnu dybere ned mod Brystet, af hvilket et

smerteligt Suf opsteg og hun tabte sig atter i Veemod og Smerte.

Stakkels blide Skabning! Den Uretfærdighed, hvorunder hun sukede, medførte uendelige Sjælekampe for hende; naar hun opdagede det mindste Spor af Uvil- lie eller Brede i sin Sjæl over en lidt Krænkel- se, frygtede hun altid for at gjøre Den Uret, som havde krænket hende, at dømme Denne for strengt og sig selv for mildt. Saaledes hensneg hendes Liv sig i en evindelig Sorg, i uophørlige Sjælekampe. Med feberagtig Uro spejdede hun i hvert Blik, der mødte hendes, om det ikke indeholdt en skjult Ironi; hver Samtale gjentog hun i Genrum for sig selv, for at udfinde om den ikke indeholdt en dulgt Haan, en bitter Satire, en fornærmende Spot, en krænkende Allusion til „Peber- møen;“ naar hun da havde udfundet Det, hun saa æng- stelig søgte og dog saa meget frygtede for at finde, gjorde hun sig de bittreste Bebrejdelser for Mistænk- somhed og led Selvanklagens meest martrende Kvaler. O Verden, kunne Du læse i Hjerterne, kunne Du for- staae en Sjæls inderligste Tanker, hvor ofte blev Din Dom da ikke en ganske anden!

Den emanciperede Kvinde.

Menneskene ere dog urimelige. De bruge aldrig de Friheder, de har, men fordrer dem, de ikke har. De har Tankesfrihed, men fordrer Ytringsfrihed.

Jeg mangler overhovedet Taalmodighed til at leve. Jeg kan ikke see Græsset groe, men naar jeg ikke kan see det, saa gider jeg slet ikke seet derpaa. Mine Anskuelser ere flygtige Betragtninger af en „fabrender Scholastiker,” der i største Hast styrter gjennem Livet. Man siger, vor Herre matter Mavnen før Dinene; det kan jeg ikke mærke: mine Dine ere matte og kjede af Alt, og dog hungrer jeg.

S. Kierkegaard.

Leve Emancipationen! Leve den emanciperede Kvinde! Gunstige Læser! kast ikke saa fortørnede Blikke til disse stakkels Blade! Lad ikke disse Udraab vække din Bræde! har Du haft den elskværdige Taalmodighed at følge mine Tankebilleder til dette sidste,

vilde jeg dog høist nødig skilles fra Dig i Uvenskab, jeg haaber ogsaa, at dette ikke vil skee, dersom Du blot vil læse videre. Du skal see, Emancipationen er ikke saa slem, som man har villet gjøre den, tværtimod, det gjælder kun at opfatte den paa rette Maade og jeg haaber, at dette er lykkedes mig; jeg haaber derfor, kjære Læser! at faae den Glæde at forsonne Dig med Emancipations-Ideen og bringe Dig til med mig at udraabe: leve Emancipationen! Leve den emanciperede Kvinde! men for at naae dette mit Maal, for at bringe Emancipationen i Anseelse, maa jeg først og fremmest henvende mig til Eder, kjære Søstre! thi uden Eders Bistand kan jeg jo dog Intet udrette, men med Eders Hjælp, o, da er Seiren vis!

Altsaa, mine Damer! vi ville tænke over Emancipationen. Vel veed jeg, at speculative Betragtninger ere ialmindelighed ikke yndede af Damerne, men da dette jo tildeels er en Modesag, vel maaskee un peu passé, men dog langt fra ikke hors de saison, haaber jeg at finde beredvillige Ører. Hvad er Emancipation? der er bleven talt og skrevet saameget frem og tilbage om den Sag, at det er vanskeligt nok at sige hvad den er, maaskee det bedst vil lykkes ved at sige hvad den ikke er. Er Kvinden bleven emanciperet, dersom hun

opnaaede at faae Tilladelse til — uden noget juridisk mandligt Formynderskab — at sælge Smør, Lys eller Sæbe? sikkerlig ikke! Saa materielt ville vi dog ikke opfatte Emancipations-Ideen. Var det Emancipation, hvis det blev Skik og Brug, at Qvinden friede selv? Hvilken Chance! at risquere en Kurb, det var en skøn Gevinst, nei det kan ikke være Meningen. Utilfredshed med Livsforholdene har man villet udgive for Emancipation, dette er en uhyre Misforstaaelse. Denne Underbурdering af de Goder man besidder, denne urolige Higen efter Det, man ikke har, denne Utilfredshed med de Forhold hvori man lever og som den menneskelige Forsængelighed saa gjerne vil fremstille, som var det fordi man stod høiere, fordi man stod over sine Forhold, at man er utilfreds med dem, medens det netop er et Beviis paa, at man staaer under dem, da man ikke har formaaget at være deres Herre; thi var det end umuligt at forandre dem, maa man dog kunne beherske deres Indflydelse paa Sindet, naar man vil have Ret til at sige, at man staaer over dem. Dette er altsaa ikke, og kan ikke være Emancipation. At emancipere sig er paa dansk: at frigjøre sig; men naar man lader Forholdene indvirke paa sig, har man ikke frigjort sig fra dem, tværtimod er man under

deres Herredømme og netop derfor kan man maa-
ske finde det frieste Menneske omsluttet af et Fæng-
sels Mure.

Da nu den haardeste Trældom, hvorunder et
Menneske kan sukke, er dets egne Lidenskaber; det
tungeste Nag, der paalægges det, dets egne Feil og
Lyder, dets egen Mangel paa Selvbeherkelse, saa vil
den sande Frigjørelse bestaae i at afkaste dette Nag, i
ikke at bøie sig under denne nedværdigende Trældom.
Vi ville forjage hver Hovmod's Tanke, naar den op-
staaer i vort Sind, den gustne Uvind, den blege Mis-
undelse, den gestjæftige Nysgjerrighed, den pjattede
Gladderagtighed, den fule Bagtalelse, den skadefro Lyst
til at underlægge enhver Handling, hvis Motiv vi ikke
strax kunne forstaae, en ond Bevæggrund, den smudslige
Gjerrighed, den lave Falskhed, det nedværdigende Hyl-
leri, den barnagtige Forsængelighed, det heftige Sind,
hvori Breden vækkes ved den mindste Modsigelse, den
iiskolde Egoisme, som dræber hver god og kjærlig Fø-
lelse, kort alle disse mange Lyder, vi Alle meer eller
mindre ere undergivne, ville vi stræbe at bekjæmpe. —
Hvorledes, mine Damer! seer jeg ret? Høist fortørnet
slaae de Deres smaa Hænder sammen og udraabe:
„nei, dette er for galt! slike store, hæslige Feil have

vi isandhed ikke, vel have vi Alle Smaafeil, men saa slemt er det rigtig ikke." Vi ville see! Lad os foretage en lille Analyse. Na aee det ikke bliver saa meget opmuntrende, men interessant er det da idetmindste at granske i sit eget Sind; dog, kjære Søster! da jeg ønsker at vinde Dig for min Idee, da jeg haaber at erhverve mig en Medhjælperinde i Dig til dens Realisation, vil jeg ikke fortørne Dig ved at være for nærgaaende, jeg vil derfor tale i Billeder, stolende paa, at Din egen Skarpsindighed, Din egen Retfærdighedsfølelse vil bringe Dig til at bekjende for Dig selv: at Du maaskee dog en enkelt Gang kunne have tænkt eller følt noget Lignende. Lad os da holde os til disse saakaldte „Smaafeil," der neppe ere saa uskyl-dige, som man ønsker at give dem Udseende af, naar Du vil betragte dem med et alvorligt Die, kjære Søster! vil Du vistnok indrømme mig, at der ikke kan gives dem andre Navne end de, som nys forstrækkede Dig saa meget. Lad os betragte et Bal: her aander Alt Glæde, Tilfredshed, Lykke, altsaa maa alt det Dæmoniske, der, kan være i det menneskelige Sind, mindst fremtræde her og jeg kan saaledes ikke blive bestyldt for at have valgt en særdeles fordeelig Situation.

See den smukke unge Pige hist, hende med de straalende Dine, hvad mon det er, hun tilhvister sin Naboerske? Det maa vistnok være meget morsomt, eftersom de Begge lee saa fornøiede, vi ville lytte.

„Gouterer De, de Bloddraaber hvormed Frøken N. N. har prydet sin Kjole?“ lad os betragte det Toilette lidt nærmere, der har givet Anledning til denne „glimrende“ Bittighed, som vakte saa megen Latter. Frøken N. N. er iført en blændende hvid Kjole, der ned foran var besat med ganske smaa hørøde Knapper samt Livbaand og Skuldersløiser af samme Farve, denne nationale Punt — hørødt og hvidt ere jo de danske Farver — klædte hende allerkjæreste og harmonerede ypperligt med hendes mørke Haar og klare, men noget sydlandske Teint. Mon ikke lidt Misundelse, over at Frøken N. N. tog sig saa fordeelagtig ud, skulle have dicteret denne satiriske Bemærkning? Hvor deeltagende Frøken N. seer ud, idet hun taler med Frøken B., som ogsaa synes meget alarmet, hvad mon der giver Anledning til saa megen Beflagelse? Frøken N. gjør Frøken B. i en meget bedrøvet Tone opmærksom paa, at den stakkels Frøken C. nu sidder over for tredie Gang paa dette Bal. Mon denne Bedrøvelse virkelig er oprigtig meent?

neppe! dersom det isandhed gjorde hende ondt, at Frøken G. sad over, vilde hun ikke have omtalt det og ved at hendrage Opmærksomheden derpaa, forsøget Ubehageligheden. Nei, det var lidt Skadefrohed over Frøken G.'s Fiasco hyklerisk indhyllet i usand Beklagelse. „Har De hørt, hvad man fortæller,“ siger Fru D. til Fru G., „at Frøken F. tværtimod Forældrenes Ønske har forlovet sig med Lieutenant G., et Lieutenants Parti! man kan ikke undre sig over Forældrenes Misbilligelse, men at den unge Pige ikke viser mere Lydighed, forundrer mig, dog hun er et forfjælet Barn, som altid har gaaet efter sit eget Hoved. Men sandt er det, for der blev mig fortalt idag, at han følger hende til hendes Sangtimer, og jeg har selv bemærket, at han i den sidste Tid - gaaer næsten daglig der forbi og hilser op.“ Hvilken skøn Forening af Nygjerrighed og Sladderagtighed!

Var det nu end at gjøre vort eget Indre til en Pandora=Kiste, dersom vi paastode, at det rummer alle disse Feil, kunne vi dog ikke nægte, at vi hver især have nogle af dem, Nogle færre, Andre flere, men see, kjære Søster! det er disse Feil, vi vil emancipere os fra, vi vil aflægge dem, eller vi vil idetmindste stræbe derefter; thi det er et Maal, der er uendelig vanske-

ligt, ja i egentligste Forstand umuligt at naae, men derfor vil vi ikke tabe Modet: en fast Villie kan gjøre Underværker. Stadig, uafbrudt Opmærksomhed paa os selv, er den første Betingelse for at kunne haabe et lykkeligt Udfald; hvor ofte kan en Feil ikke synes overrunden uden at være det: den Fjende vi troede beseiret, er det ikke, men har kun skjult sig for en Tid, for atter i et ubevogtet Dieblis at reise Hovedet med ny Styrke. En fornyet Kamp skal begyndes og en saa meget tungere, som vi have tabt Tilliden til vore egne Kræfter, vi have seet, at den Seier, hvortil vi engang glædede os, kun var en indbildt, og vi tør derfor ikke stole paa denne Gang at blive heldigere. Dog bør vi ikke tabe Modet, at mistro vore egne Kræfter, leder til et ligesaa ubeldigt Udfald, som at overvurdere dem. Det Første bringer os til mismodig at opgive det Hele, af Frygt for, at det dog ikke vil lykkes, det Sidste leder til Mangel paa Opmærksomhed for vort eget Indre, idet vi troe Faren ringe og Seiren let; uafbrudt, ufortrøden Opmærksomhed paa os selv og Fortrøstning til den Hjælp, som aldrig svigter en sand og alvorlig Anstrengelse for det Bedre, vil og maa dog tilsidst lede til dette store, dette vanskelige Maals Opnaaelse. Derfor vil vi

tryk sværge til Emancipationens Fane og sætte en Hæder og Ære i at være emanciperede Kvinder.

Nuvel, kjære Læser! er det lykkedes mig at forsone Dig med Emancipations-Ideen? Jeg haaber det! Tænk Dig, dersom denne Emancipation realiseredes! hvilke elskelige Hustruer! hvilke udmærkede Mødre! hvilke fortræffelige Søstre! hvilke elskværdige Døttre! isandhed Jorden blev et Paradis og den ene Halvpart af dens Beboere bleve næsten Engle — dog — maaskee Du frygter, at den anden Halvpart ville komme til at staae for meget i Skyggen? Frygt kun ikke! deels staaer det jo Enhver frit for selv at forsøge en Emancipation i samme Aand, og deels — bliver Faren vel neppe meget truende.

